

Sveriges nionde rapport till Europarådet under den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk

Förord

Förra året, 2025, markerade 25 år av arbete med minoritetspolitik i Sverige. Dessutom uppmärksammades 250 år av judiskt liv genom evenemang över hela landet samt särskilda uppdrag till ett flertal myndigheter.

Den svenska regeringen har beslutat om flera åtgärder för att förebygga och motverka rasism och hatbrott och arbetet fortsätter utifrån en ny handlingsplan. Under 2025 beslutades också en nationell strategi för att stärka judiskt liv och motverka antisemitism. Arbetet med minoritetspolitiken är en integrerad del av arbetet med att säkerställa respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.

Regeringen lanserade 2022 ett treårigt handlingsprogram för bevarande och främjande av de nationella minoritetsspråken, med flera åtgärder för att stärka språkens överlevnad. Regeringen har också gett språkcentrum för de nationella minoritetsspråken mer långsiktiga förutsättningar.

För att främja inflytande och samtycke infördes 2022 en ny lag om konsultation i frågor som rör det samiska folket. Lagen tar sin utgångspunkt i principen om fritt informerat förhandssamtycke.

År 2023 presenterades slutbetänkandet från Sannings- och försoningskommissionen för tornedalingar, kväner och lantalaiset. Regeringen har en kontinuerlig dialog med minoriteten om åtgärder för försoning och upprättelse. Under 2026 väntas slutbetänkandet från Sanningskommissionen för det samiska folket, som ska synliggöra samernas erfarenheter, sprida kunskap och föreslå åtgärder för upprättelse och försoning.

Sverige tar sina internationella åtaganden på stort allvar och regeringen välkomnar den konstruktiva dialogen med Europarådet som en del i den systematiska och kontinuerliga uppföljningen. Regeringen välkomnar även de nationella minoriteterna att bidra med fler perspektiv genom att lämna in synpunkter till Europarådet.

Parisa Liljestränd

Kulturminister

Rapportens upplägg

Rapporten följer de artiklar i språkstadgan som Sverige har ratificerat. Ministerkommittén och expertkommitténs rekommendationer från den åttonde rapporteringscykeln återfinns under relevanta artiklar.

Även om det finns skillnader mellan de olika minoritetsspråken i Sverige finns det också stora likheter när det gäller förutsättningar och behov. De rättsliga ramarna för minoritetsspråken omfattar samtliga språk (med vissa variationer) och större åtgärder som vidtas gäller också i normalfallet alla språk. För att undvika onödiga upprepningar redovisas sådana generella åtgärder endast under avsnittet för finska. Om inget annat anges gäller de åtgärderna också för övriga språk. Detta gäller även för artiklar med specifika rekommendationer. Där det är möjligt att dela upp resultat och åtgärder för respektive språk redovisas detta under respektive språk.

1. Finska

Åtgärder för att sprida information om rättigheter och skyldigheter enligt stadgan

Sedan den 1 januari 2026 är Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) förvaltningsmyndighet för politiken för de nationella minoriteterna judar, romer, sverigefinnar och tornedalingar samt de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romani chib. I uppgiften ingår bland annat att verka för ökad kunskap om och förståelse för de nationella minoriteterna och deras rättigheter. MUCF ska även på ett systematiskt sätt främja samverkan och erfarenhetsutbyte mellan statliga myndigheter, kommuner, regioner och andra berörda aktörer. MUCF:s uppgifter är reglerade i förordningen (2025:900) med instruktion för Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor vilket innebär en långsiktig styrning av MUCF:s ansvar. Tidigare ansvarade Länsstyrelsen i Stockholms län för att följa upp minoritetspolitiken. Sametinget ska fortsatt följa, utvärdera och hålla regeringen informerad om utvecklingen inom minoritetspolitiken och tillämpningen av lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk när det gäller samer och samiska. Sametinget ska inom sitt ansvarsområde samarbeta med MUCF i syfte att bland annat verka för ökad kunskap om och förståelse för samer och deras rättigheter. I uppdraget ingår att främja samverkan och erfarenhetsutbyte mellan statliga myndigheter, kommuner och regioner samt att bistå med rådgivning och stöd till dessa aktörer.

Enligt 3 § lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska kommuner och regioner samt statliga förvaltningsmyndigheter, vars verksamhet är av betydelse för de nationella minoriteterna eller minoritetsspråken, informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter och det allmännas ansvar. Kommuner och regioner arbetar med informationsspridning med stöd av de ansvariga uppföljningsmyndigheterna MUCF och Sametinget.

Expertkommitténs rapport och ministerkommitténs rekommendationer har översatts till svenska och publicerats på regeringens hemsida. Information har också funnits tillgänglig på webbplatsen minoritet.se. När den nionde övervakningscykeln är avslutad kommer även expertkommitténs rekommendationer och ministerkommitténs resolution att översättas till svenska och publiceras på regeringens hemsida.

ARTIKEL 7 – Mål och principer

7.1.a Erkänna finska som uttryck för kulturell rikedom

De nationella minoritetsspråken är en del av Sveriges gemensamma kultur och kulturarv. I språklagen (2009:600) anges att det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken, och i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk anges att det allmänna även i övrigt ska främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt.

Under perioden 2022–2024 genomfördes ett handlingsprogram för bevarande och främjande av de nationella minoritetsspråken. Se vidare under 7.1.c. Inom ramen för detta fick bland annat Stiftelsen Finlands Kulturinstitut medel för att arbeta med främjande av finskspråkig och sverigefinsk film, litteratur och kultur.

Statens kulturråd fördelar bidrag till nationella minoriteters kultur. Bidraget syftar till att stärka, utveckla eller synliggöra de nationella minoriteternas kultur, kulturarv och minoritetsspråk.

7.1.b Trygga att gällande eller ny administrativ indelning inte utgör hinder mot främjande av finska

För de tre minoritetsspråken finska, meänkieli och samiska, som omfattas av del III av stadgan, finns som tidigare rapporterats en särskild ordning med förvaltningsområde för respektive språk. Sedan införandet 2010 har förvaltningsområdena vuxit genom frivilliga anslutningar från kommuner och regioner. År 2026 ingår totalt 85 kommuner och 15 regioner i förvaltningsområde för ett eller flera av språken. I förvaltningsområdena har enskilda bland annat rätt att använda sitt minoritetsspråk vid kontakter med förvaltningsmyndigheter vars geografiska verksamhetsområde helt eller delvis sammanfaller med förvaltningsområdena samt rätt till förskola och äldreomsorg helt eller till väsentlig del på minoritetsspråken.

7.1.c Vidta beslutsamma åtgärder för att främja finska

Ytterligare rekommendation från expertkommittén: Tillhandahåll information om vilka åtgärder som har vidtagits för att upprätta och genomföra handlingsplanen i syfte att främja det finska språket.

Som nämnts vid tidigare rapportering finns särskilda statsbidrag för att stödja organisationer som företräder de nationella minoriteterna. MUCF ansvarar för att fördela organisationsbidrag till organisationer som företräder judar, romer, sverigefinnar och tornedalingar. Myndigheten fördelar även bidrag för att stärka och möjliggöra ungas organisering.

Regeringen beslutade om tillfälliga medel för ett handlingsprogram för bevarande och främjande av de nationella minoritetsspråken under 2022–2024. Syftet med handlingsprogrammet var att ge en inriktning för det strategiska och långsiktiga arbetet även efter att handlingsprogrammet löpt ut vid utgången av 2024. Inom ramen för handlingsprogrammet har flera uppdrag i syfte att stärka och utveckla arbetet med att främja och bevara de nationella minoritetsspråken genomförts

av ett antal myndigheter och aktörer, bland annat av Folkbildningsrådet, Statens kulturråd, Sametinget, Socialstyrelsen samt några universitet och högskolor. Handlingsprogrammet har bidragit till att skapa en grundläggande infrastruktur för språkens revitalisering och bättre förutsättningar för minoritetsspråkens fortlevnad.

Sedan 2022 har Institutet för språk och folkminnen (Isof) i uppdrag att bedriva språkcentrum för finska, jiddisch, meänkieli och romani chib. I syfte att skapa långsiktighet för språkcentrums verksamhet är ansvaret för språkcentrum sedan den 1 januari 2026 infört i myndighetens instruktion. Under 2022–2024 hade Isof en tillfällig förstärkning för arbetet med språkvården för att sedan återgå till ordinarie nivå 2025. Under 2025 har Isof bland annat anordnat flera språkvårdseminarier, och språkfrämjare och språkvårdare har spridit kunskap om de nationella minoritetsspråken i medier. Isof fördelar årligen medel för revitalisering till organisationer som genomför projekt som främjar de nationella minoriteternas språk och kultur. Under 2022–2024 fanns en tillfällig förstärkning av bidraget.

Kungliga biblioteket hade 2020–2024 i uppdrag att genomföra en satsning på de nationella minoriteternas bibliotek som resursbibliotek för respektive språkgrupp och för landets kommuner (Ku2020/02691). Av slutredovisningen framgår att resursbiblioteken i dag har en fungerande verksamhet som nu bedöms ha kapacitet att producera mer stödmaterial och ta hand om fler förfrågningar. Regeringen avsätter 10 miljoner kronor årligen via Kungliga biblioteket för en långsiktig finansiering av de nationella minoriteternas bibliotek som resursbibliotek. Det är Finlandsinstitutets bibliotek, Judiska biblioteket, Nordkalottbiblioteket, Biblioteken i Malmö och Samernas bibliotek som ansvarar för resursbiblioteken.

Under 2022–2024 hade Statens kulturråd i uppdrag att arbeta med litteratur- och läsfrämjande åtgärder för de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. Under 2024 hade Statens kulturråd en särskild utlysning för läs- och litteraturfrämjande och fördelade medel till ett fåtal projekt, för att ytterligare stärka arbetet för de minoriteter som inte tidigare fått ta del av lika många insatser. Statens kulturråd konstaterar i slutredovisningen av uppdraget att nationella minoritetsspråk och kultur är en integrerad del av Statens kulturråds samtliga läs- och litteraturfrämjande uppdrag.

7.1.d Underlätta och/eller uppmuntra användning av finska i tal och skrift i det offentliga (utbildning, rättsväsende, förvaltningsmyndigheter och samhällsservice, massmedia, kulturverksamhet och kulturella inrättningar, ekonomiska och sociala förhållanden, utbyte över gränserna) och privata livet

I språklagen (2009:600) och i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk finns bestämmelser om rätten att använda minoritetsspråk. Isof ansvarar för språkvård och revitaliseringsarbete för såväl svenska som de nationella minoritetsspråken. Isof har även i uppgift att främja språkteknologisk utveckling och terminologisk utveckling och ansvarar för språkcentrum för de nationella minoritetsspråken.

Se information om utbildning under artikel 7.1.f–7.1.h och artikel 8.1.iii–8.2 för finska. Se information om rättsväsende under artikel 9 för finska. Se information om media under artikel 11 för finska. Se information om kulturverksamhet och kulturella inrättningar under artikel 12 för

finska. Se information om förvaltningsmyndigheter och samhällsservice under artikel 10 för finska.

Utbyte över gränserna

I maj 2024 undertecknades en ny deklARATION om nordisk språkpolitik i Nordiska ministerrådet. Målet för deklARATIONEN är att lägga grunden för en övergripande, samlad, långsiktig och effektiv språkpolitik. Målsättningarna i deklARATIONEN kommer att följas upp genom arbetsprogram i Nordiska ministerrådet som förnyas regelbundet.

Under 2019–2022 har Isof samordnat projektet Små språk i Norden som finansierats av Nordiska ministerrådet. Projektet har uppmärksammat och spridit kunskap om situationen för de små språken i Norden och hur språken kan revitaliseras. Insatsen har utvecklat det nordiska språksamarbetet och bidragit till att stärka de små språken i Norden.

Även flera myndigheter och flera nationella minoritetsorganisationer har internationella samarbeten inom sina respektive verksamhetsområden.

7.1.e Upprätthålla och utveckla förbindelser inom de områden som omfattas av denna stadga mellan grupper som använder finska. Upprätta kulturella förbindelser med grupper som använder andra språk
--

Utvecklingen i Sverige föranleder ingen ytterligare redovisning under denna artikel.

7.1.f Tillhandahålla former och medel för undervisning i och studier av finska på alla vederbörliga nivåer

Rekommendation från ministerkommittén: Att se till att modersmålsundervisningen uppfyller kraven enligt stadgan och erbjuder en adekvat språkundervisning som gör att eleverna kan uppnå fullt utvecklad kompetens i de berörda språken.

Rekommendation för omedelbar åtgärd från expertkommittén: Öka antalet timmar som ägnas åt undervisning i och på finska i grundskolan och gymnasieskolan.

Ytterligare rekommendation från expertkommittén: Stärk utbildningsutbudet på finska i de kommuner som inte ingår i förvaltningsområdet för finska, på samtliga nivåer där detta är lämpligt.

Sedan 2019 har Statens skolverk ett samlat ansvar (sektorsansvar) för frågor om de nationella minoriteterna och de nationella minoritetsspråken inom ramen för sitt verksamhetsområde vilket innefattar att verka samlande, stödjande och pådrivande i förhållande till berörda parter. Statens skolverk har sedan 2022 haft i uppdrag att ansvara för nationell samordning av undervisningen i nationella minoritetsspråk. För att få långsiktiga förutsättningar för insatserna har regeringen beslutat att ändra förordningen (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk från och med 2026. Där tydliggörs att sektorsansvaret för frågor om de nationella minoriteterna och de nationella minoritetsspråken ska innefatta att stödja en undervisning i nationella minoritetsspråk av god kvalitet och främja tillgången till läromedel.

För att främja revitalisering av de nationella minoritetsspråken har flera åtgärder och författningsändringar genomförts på utbildningsområdet, bland annat har rätten till modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk stärkts för elever som tillhör en nationell minoritet i förhållande till annan modersmålsundervisning.

Barn i förskolan har sedan den 1 januari 2019 rätt att utveckla sitt modersmål, vilket kan vara ett nationellt minoritetsspråk enligt 8 kap. 10 § skollagen (2010:800). Från 2019 har lagstiftningen skärpts på så sätt att en större del av verksamheten inom förskolan ska kunna ges på minoritetsspråk i förvaltningsområdena. Enligt 8 kap. 12 b § skollagen ska en hemkommun som ingår i ett förvaltningsområde enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk erbjuda barn, vars vårdnadshavare begär det, plats i förskola där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska, meänkieli respektive samiska. Vårdnadshavare som ansöker om förskoleplats för sitt barn ska tillfrågas om de önskar plats i sådan förskola.

Elever som tillhör någon av de nationella minoriteterna har rätt till modersmålsundervisning även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet, både i grundskolan och motsvarande skolformer samt i gymnasieskolan och i anpassade gymnasieskolan. Kravet på att en gymnasieelev ska ha goda kunskaper i språket har tagits bort med tillämpning för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. I gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan kan eleven även läsa sitt nationella minoritetsspråk inom ramen för modersmål eller som modernt språk. Studierna kan påbörjas på en nivå som utgår från elevens förkunskaper. Huvudmannen är skyldig att anordna modersmålsundervisning i de nationella minoritetsspråken även om endast en elev i huvudmannens skolor ansöker om undervisning i språket. Kravet på att det måste finnas en lämplig lärare gäller dock även för de nationella minoritetsspråken. Den begränsning som gäller att en elev bara kan få modersmålsundervisning i högst sju läsår om eleven får undervisningen utanför den garanterade undervisningstiden, är inte tillämplig för undervisningen i nationella minoritetsspråk. En romsk elev som kommer från utlandet kan även få modersmålsundervisning i två språk om det finns särskilda skäl.

Som framgår ovan kan elever i gymnasieskolan läsa ett nationellt minoritetsspråk inom ramen för modersmål respektive moderna språk.

Tabellen nedan visar antalet elever i grundskolan, årskurs 1–9, som deltog i undervisning i modersmål för minoritetsspråk läsåret 2023/24 i Sverige. Tabellen visar bland annat att ett antal elever inte deltog i undervisningen trots att de skulle ha kunnat välja att delta.

Tabell 1. Elever i grundskolan berättigade till och deltagande i undervisning i modersmål i minoritetsspråk läsåret 2023/24

Modersmål	Deltar	Berättigade	Andel (%)
Finska	4 561	8 278	55%
Jiddisch	18	26	69%
Meänkieli	156	569	27%
Romani chib	539	2 323	23%
Samiska	395	763	52%
Totalt	5 669	11 959	47%

Källa: Statens skolverk, Nationella minoritetsspråk Läsåret 2023/24.

Få elever går ut med betyg i modersmål i minoritetsspråk även om antalet har ökat något (se tabell 2).

Tabell 2. Antal elever som gick ut gymnasieskolan med betyg i modersmål i minoritetsspråk

	2015/16	2019/20	2021/22	2022/23
Finska	47	72	58	62
Jiddisch
Meänkieli
Romani chib
Samiska	..	9	8	10
Totalt	47	81	66	72

Källa: Statens skolverk, Nationella minoritetsspråk Läsåret 2023/24.

I grundskolan finns det ingen specificerad timplan för modersmålsundervisning. Eleverna kan dock välja att studera sitt nationella minoritetsspråk inom ramen för språkvalet för att på så vis säkerställa att undervisning i minoritetsspråk sker inom timplanen för det obligatoriska skolväsendet. Det totala antalet timmar för ett språkval är 320 timmar. Eleverna kan också läsa sitt nationella minoritetsspråk utanför den garanterade undervisningstiden.

Fjärrundervisning har ökat möjligheterna för att huvudmän ska kunna anordna undervisning i nationella minoritetsspråk även om skolenheten eller huvudmannen inte har någon lämplig lärare. Fjärrundervisning får anordnas i ämnena modersmål (nationella minoritetsspråk), samiska i sameskolan, moderna språk, teckenspråk och för att ge elever studiehandledning på modersmålet samt för integrerad samisk undervisning i grundskolan. Fjärrundervisning får även användas för studiehandledning på minoritetsspråk. Regeringen beslutade våren 2025 om förordningen (2025:359) om statsbidrag för fjärrundervisning i nationella minoritetsspråk. Syftet med bidraget är att fler elever ska kunna få tillgång till fjärrundervisning i något av de nationella minoritetsspråken.

Statens skolverks uppdrag om nationell samordning av undervisningen i nationella minoritetsspråk, har innefattat att myndigheten har gett ersättning för merkostnader för fjärrundervisning i språken och ansvarat för hur fjärrundervisning i nationella minoritetsspråk kan göras tillgänglig för huvudmän. Statens skolverks slutredovisning visar att antalet huvudmän som har ansökt om statsbidrag för fjärrundervisning och antalet elever som huvudmän sökt bidrag för har ökat (U2025/02437). Statens skolverk har inom ramen för uppdraget även köpt uppdragsutbildningar hos lärosäten för att bland annat öka andelen behöriga lärare i nationella minoritetsspråk och för att öka kompetensen i ett nationellt minoritetsspråk för personal i förskolan.

7.1.g Tillhandahålla möjligheter för dem som inte talar finska (även vuxna) att lära sig språket

Sverige tillhandahåller möjligheter för vuxna som inte talar finska eller övriga minoritetsspråk att lära sig något av språken genom insatser inom folkbildningen.

Inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå används samma ämnesplaner som i gymnasieskolan. Detsamma gäller den anpassade gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå. Det innebär att undervisning i nationella minoritetsspråk kan anordnas även i kommunal vuxenutbildning inom ramen för ämnena modersmål eller moderna språk. Kommunerna är huvudmän för den kommunala vuxenutbildningen. Om undervisning i nationella minoritetsspråk anordnas inom kommunal vuxenutbildning beror därmed på kommunernas förutsättningar, inklusive tillgång till behöriga lärare, organisatorisk kapacitet och efterfrågan bland de studerande.

Inom ramen för regeringens handlingsprogram för bevarande och främjande av Sveriges nationella minoritetsspråk fördelade Folkbildningsrådet under 2022–2024 medel till studieförbund och folkhögskolor för språkfrämjande insatser. Insatserna omfattade både språkkurser och verksamhet där språken användes. Vidare ingick insatser för att förbättra infrastruktur för folkbildande insatser kring språken genom produktion av läromedel. I tabell 3 redovisas antal deltagare i språkcirklar samt annan verksamhet där språket användes.

Tabell 3. Antal deltagare i språkcirklar, antal språkcirklar och verksamhet där minoritetsspråk användes 2024

	Antal deltagare i renodlade språkcirklar eller kurser, nybörjare	Antal deltagare i renodlade språkcirklar eller kurser, fortsättning	Antal språkcirklar	Antal deltagare i verksamhet där språket användes
Finska	316	108	27	2 450
Jiddisch	63	58	11	350
Meänkieli	69	16	18	3
Romani chib	0	98	9	255
Samiska	236	30	21	718
Totalt	684	310	86	3 776

Källa: Folkbildningsrådet, Insatser för stärkande av nationella minoritetsspråk, 2025.

Under 2024 genomfördes 86 språkcirklar, varav 53 på nybörjarnivå och 33 på fortsättningsnivå. Sammanlagt deltog 994 personer i språkcirkelarna. Totalt deltog 3 776 personer i annan verksamhet där minoritetsspråken användes.

7.1.h Främja studier och forskning om finska vid universitet eller motsvarande läroanstalter

Rekommendation från ministerkommittén: Att bygga ut lärarutbildningssystemet i överensstämmelse med behoven hos dem som talar de berörda minoritetsspråken och situationen för vart och ett av dessa språk.

Rekommendation för omedelbar åtgärd från expertkommittén: Vidta ytterligare åtgärder för att i samarbete med de finstalande utveckla en strukturerad politik för lärarutbildning på alla utbildningsnivåer.

Utbildnings- och kursplaner för högskoleutbildningar samt lärarutbildningar för undervisning i och på nationella minoritetsspråk

När det gäller utbildnings- och kursplaner för högskoleutbildningar är det svenska högskolesystemet utformat så att riksdag och regering har det övergripande ansvaret för högre utbildning och forskning, men lärosätena är i hög grad autonoma. Det innebär att det, inom ramen för befintliga författningar, är lärosätena själva som bestämmer över den interna fördelningen av resurser, utbildningsutbud, utbildningens innehåll och utformning. Någon bestämmelse i författning om att utbildnings- eller kursplaner för lärarutbildningen ska innehålla information om nationella minoriteter finns alltså inte.

Fyra lärosäten har särskilda åtaganden att erbjuda utbildning i de olika minoritetsspråken. Umeå universitet ansvarar för samiska och meänkieli, Stockholms universitet för finska, Södertörns högskola för romani chib och Lunds universitet ansvarar för jiddisch. Åtagandena till lärosätena anges i respektive lärosätes årliga regleringsbrev.

År 2022 gav regeringen de fyra lärosätena i uppdrag att under 2022–2024 stärka och utveckla arbetet med revitalisering och bevarandet av de nationella minoritetsspråken (Ku2022/00584). Syftet med uppdraget var att förbättra förutsättningarna för revitalisering och bevarandet av minoritetsspråken. Arbetet på sikt skulle kunna bidra till att stärka kompetensförsörjningen av minoritetsspråkkunnig personal inom offentlig sektor. Regeringen avsatte 10 miljoner kronor årligen för åren 2022 till och med 2024 för detta ändamål.

Sedan 2022 har de fyra lärosätena i sina regleringsbrev särskilda åtaganden att bedriva utvecklingsarbete och utbildning på vetenskaplig grund, däribland med sikte på lärarutbildningar.

Arbetet ska främja undervisning i och på minoritetsspråket i förskolan, grundskolan, gymnasieskolan och högskolan. I arbetet ska lärosätet ta hänsyn till de särskilda behov och förutsättningar som språket har samt föra en dialog med företrädare för den nationella minoriteten. Lärosätet ska samverka med berörda aktörer, bland annat övriga lärosäten som har uppdrag när det gäller nationella minoritetsspråk, i Sverige och, när relevant, i andra länder som har erfarenhet av arbete med det aktuella språket.

När det gäller finska får, utöver uppdraget till Stockholms universitet, Uppsala universitet varje år i uppdrag att erbjuda utbildning i språket. Universitetet anordnar kurser i finska på grundnivå men det kan även studeras på avancerad nivå och forskarnivå inom ramen för ett bredare huvudområde (finsk-ugriska språk). Även Umeå universitet anordnar kurser i finska.

Lärarutbildning

Regeringen har vidtagit en rad åtgärder för att öka tillgången till lärare i de nationella minoritetsspråken. Grundlärarutbildningen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3 eller med inriktning mot arbete i årskurs 4–6 kan numera omfatta modersmål, vilket även inkluderar nationella minoritetsspråk.

Vidare har utökad behörighet att undervisa i ämnet modersmål, inklusive nationella minoritetsspråk, införts för den som har en grundlärar- eller ämneslärarexamen och har kompletterat med ytterligare ämnesstudier om minst 30 högskolepoäng eller motsvarande i modersmål eller språkdidaktik med inriktning mot undervisning i ämnet modersmål vilket inkluderar nationella minoritetsspråk.

I sin årsredovisning för 2024 angav Stockholms universitet att det finns ett stort intresse för kurser i finska som främmande språk på nybörjarnivå, men relativt få studenter fortsätter sina studier efter första terminen. Såväl campusförlagd undervisning som distansundervisning ingår i utbudet av kurser i finska som främmande språk. Utbildning avsedd för studenter med finska som modersmål eller med mycket goda kunskaper i språket erbjuds både i form av progressionskurser och som fristående fortbildningskurser, främst för att tillgodose det stora nationella behovet av lärare och andra experter inom ämnet. Kurser för finskspråkiga erbjuds numera endast som distanskurser.

Antalet sökande till ämnet finska minskade något under 2024, men både antalet sökande och antalet erbjudna platser (antalet antagna) låg på en stabilt hög nivå. Även antalet helårsstudenter har minskade något i jämförelse med 2022 och 2023 men låg fortfarande på en betydligt högre nivå än åren dessförinnan.

Information till enskilda personer om utbildningar i nationella minoritetsspråk

Genom en ändring i förordningen (2012:811) med instruktion för Universitets- och högskolerådet (UHR) ska myndigheten från och med den 1 september 2022 främja de nationella minoriteternas rättigheter och de nationella minoritetsspråken inom högre utbildning. Myndigheten arbetar med tre teman; likabehandling och icke-diskriminering, utmaningar och strategier för breddad rekrytering, samt könsbundna studie- och yrkesval. UHR har publicerat aktuell statistik om högskoleutbildningar i de nationella minoriteternas språk och kulturer.

UHR:s rapport Högskolestudier ur ett nationellt minoritetsperspektiv (2023) pekar på att många studenter upplever färre problem kopplade till minoritetstillhörighet än de gjort tidigare i utbildningskedjan. Det finns dock fortfarande problem med majoritetssamhällets okunskap och fördomar, vilket bidrar till minoritetsstress. UHR ger förslag till lärosätena för att minska okunskap, rasism och diskriminering gällande de nationella minoriteterna.

7.1.i Främja transnationellt utbyte för finska i lämpliga former inom de områden som omfattas av denna stadga

Den finska språkvården i Sverige fyllde 50 år 2025 och i samband med jubileet anordnade Isof ett heldagsseminarium med föredrag om bland annat den finska språkvårdens historia. Isof och Institutet för de inhemska språken i Finland har i samarbete jämfört språkrådgivningen i finska i Sverige och Finland. Resultatet har publicerats i rapporten Frågor och svar i språkrådgivningen.

Se även information under artikel 7.1.d för finska.

7.2 Avskaffa alla oberättigade åtskillnader, undantag, restriktioner eller preferenser som gäller användning av finska

Rekommendation från ministerkommittén: Att inkludera språk som diskrimineringsgrund i svensk lagstiftning.

Rekommendation för omedelbar åtgärd från expertkommittén: Utöka grunderna i diskrimineringslagen så att de uttryckligen omfattar diskriminering på grund av språk.

I diskrimineringslagen (2008:567) finns skydd mot diskriminering på sju olika grunder. Dessa grunder motsvarar i huvudsak de som följer av olika EU-direktiv om likabehandling. Det finns i nuläget inga planer på att utreda frågan om att utöka antalet diskrimineringsgrunder.

Språk är inte explicit en diskrimineringsgrund. Däremot finns skydd mot diskriminering på grund av etnisk tillhörighet i diskrimineringslagen. Enligt förarbetena till lagen (prop. 2007/08:95) ingår i grunden etnisk tillhörighet en persons nationella eller etniska ursprung, hudfärg och annat liknande förhållande. Vidare framgår att grunden innefattar bland annat nationella minoriteter såsom romer eller urfolket samer. Diskriminering som har samband med till exempel språkkrav kan omfattas av skyddet mot diskriminering på grund av etnisk tillhörighet.

7.3 Främja ömsesidig förståelse mellan alla språkliga grupper i landet. Främja att respekt, förståelse och tolerans med avseende på finska inkluderas bland målen för undervisning och utbildning. Uppmuntra massmedia att inkludera respekt, förståelse och tolerans med avseende på finska bland sina mål

Se motsvarande artikel i Sveriges åttonde rapportering.

Isof, Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget har undersökt allmänhetens kännedom om och attityder till de nationella minoriteterna och de nationella minoritetsspråken. Resultatet av 2025 års undersökning visar att 83 procent av respondenterna kan nämna minst en nationell minoritet, jämfört med 77 procent år 2020. Kännedomen om urfolket samer är fortsatt högst och har ökat från 70 procent år 2020 till 81 procent år 2025. Även kännedomen om romer och judar har ökat tydligt sedan föregående mätning. Samtidigt är tornedalingar och meänkieli fortsatt relativt mindre kända, trots öknings jämfört med tidigare mätningar. Kännedomen om sverigefinnar och finska har inte ökat i samma takt som för flera andra minoriteter och språk. Undersökningen visar att skola och utbildning utgör en central källa till kännedom, särskilt bland yngre. När det gäller allmänhetens attityder till bevarandet av de nationella minoriteternas språk och kulturer visar undersökningen en förändrad bild jämfört med tidigare mätningar. I undersökningen anser 72 procent att bevarandet av de nationella minoriteternas språk och kulturer är mycket eller ganska viktigt, vilket innebär en tydlig nedgång från 83 procent år 2020. Detta bryter mot tidigare mätningar, där ökande kännedom sammanföll med mer positiva attityder.

7.4 Ta hänsyn till de behov och önskemål som uttrycks av de grupper som använder finska. Inrätta ett organ för att ge råd till myndigheterna i alla frågor som rör finska

Minoriteternas delaktighet och inflytande är en central del i Sveriges minoritetspolitik.

Förvaltningsmyndigheter ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med minoriteterna i sådana frågor. På nationell nivå hålls årliga enskilda samråd med samtliga minoriteter. Vid de årliga samråden har Regeringskansliet informerat om granskningscykeln för språkstadgan och ministerkommitténs rekommendationer har skickats med som underlag inför samrådet. Vid behov hålls även samråd i specifika frågor.

Inom ramen för arbetet med föreliggande rapport samt Sveriges sjätte rapport avseende ramkonventionen genomfördes ett gemensamt samråd med de organisationer som företräder de nationella minoriteterna i Sverige och som fick statsbidrag som nationell minoritet 2025. Samrådet ägde rum i februari 2026 och utgick från de aspekter som minoritetsorganisationerna ansåg bör framkomma i rapporten. Vid samrådet gavs information om rapporteringsprocessen. Deltagare i samrådet uttryckte bland annat en avsaknad av konsekvenser för myndigheter och kommuner om lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk inte följs. Vikten av tillräcklig finansiering till både civilsamhälle och kommuner lyftes, samt att insatser och finansiering behöver vara långsiktiga. En uppmaning om att se över samrådsformer framfördes. Det uttrycktes även en oro över ökad polarisering i samhället framför allt kopplat till hot och hat, samt för vissa minoriteter även gällande naturresurser.

Regeringen rapporterar årligen i budgetpropositionen till riksdagen om utvecklingen inom minoritetspolitiken utifrån indikatorer inom ett antal områden. Isof och Sametinget har på regeringens uppdrag tagit fram indikatorer för att följa de nationella minoritetsspråkens utveckling. Uppdragen redovisades våren 2025 och frågan om indikatorer för språkens utveckling bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

ARTIKEL 8 – Utbildning

Rekommendation från ministerkommittén: Att öka utbudet av tvåspråkig undervisning för finska.

Utvecklingen beskrivs i huvudsak under artikel 7.1.f–7.1.h och artikel 8.1.a–8.1.f. för finska.

8.1.iii Tillhandahålla förskoleundervisning eller en väsentlig del av förskoleundervisningen på finska, åtminstone för de elever vars anhöriga så begär och vars antal bedöms vara tillräckligt

Rekommendation från ministerkommittén: Att erbjuda förskoleundervisning eller en betydande del av förskoleundervisningen på finska i alla berörda kommuner.

I denna del hänvisas till Sveriges periodiska rapport från 2019 om den skärpta skyldigheten att erbjuda förskola helt, eller till väsentlig del, på minoritetsspråk i ett förvaltningsområde.

Se information under artikel 7.1.f för finska.

8.1.biv Tillhandahålla undervisning i de lägre årskurserna eller en väsentlig del av undervisningen i de lägre årskurserna på finska, åtminstone för de elever vars anhöriga så begär och vars antal bedöms vara tillräckligt

I 9 kap. 12 § skolförordningen (2011:185) framgår att för elever som har annat dagligt umgängesspråk än svenska med en eller båda vårdnadshavarna får delar av undervisningen i årskurs 1–6 anordnas på detta språk. För finska gäller detta även årskurs 7–9. Det finns fem fristående sverigefinska skolor i Sverige som har tillstånd från Statens skolinspektion och vilka därmed är berättigade till ersättning från elevernas hemkommuner.

8.1.civ Tillhandahålla undervisning i de högre årskurserna eller en väsentlig del av undervisningen i de högre årskurserna på finska, åtminstone för de elever som så begär och vars antal bedöms vara tillräckligt

Se information under artikel 8.1.biv för finska.

Regeringen ser tvåspråkig undervisning som en viktig del av språkrevitalisering och regeringen har därför beslutat att förlänga förordningen (2020:824) om försöksverksamhet med tvåspråkig undervisning i grundskolan till den 1 juli 2027. Försöksverksamheten gäller årskurserna 7–9.

8.1.div Tillhandahålla teknisk utbildning och yrkesutbildning eller en väsentlig del av den tekniska utbildningen och yrkesutbildningen på finska, åtminstone för de elever som så begär och vars antal bedöms vara tillräckligt

Inga förändringar har skett sedan Sveriges åttonde rapportering.

8.1.eiii Uppmuntra och/eller tillåta tillhandahållande av universitetsutbildning eller andra former av högre utbildning på finska eller av resurser för studier av finska som studieämne vid universitet eller högre utbildningsanstalter

Se information under artikel 7.1.h för finska.

8.1.fiii Främja och/eller uppmuntra att finska erbjuds som ämne inom vuxen- och vidareutbildningen

Se information under artikel 7.1.g för finska.

8.1.g Säkerställa att undervisningen i historia och kultur hänförs till finska

Enligt läroplanen för grundskolan ska alla elever ha fått kunskaper om de nationella minoriteternas kultur, språk, religion och historia. Grundskolans kursplaner har nyligen reviderats. Genom revideringen som trädde i kraft den 1 juli 2022 koncentrerades och förstärktes undervisningen om nationella minoriteter till framför allt samhällskunskap. Avsikten med förändringen är att mer tid ska kunna läggas på området när det koncentreras till ett ämne. Totalt sett bedömer Statens skolverk att ändringarna innebär en breddning och förstärkning av området jämfört med nuvarande kursplaner. I de tidigare kursplanerna, i Lgr11, fanns skrivningar om de nationella minoriteterna fördelade på flera olika ämnen, vilket Statens skolverk menar medförde en fragmentisering av undervisningen.

Även enligt läroplanerna för gymnasieskolan och vuxenutbildningen ska eleverna få kunskaper om de nationella minoriteternas kultur, språk, religion och historia.

8.1.h Tillhandahålla grundutbildning och fortbildning av lärare som undervisar i (på) finska

Se information under artikel 7.1.h för finska.

8.1.i Inrätta ett övervakningsorgan för att följa uppnådda framsteg i fråga om undervisningen i finska och för att periodiskt avge offentliga rapporter om sina resultat

Ytterligare rekommendation från expertkommittén: Inrätta ett eller flera övervakningsorgan med ansvar för att följa upp vilka åtgärder som vidtas och vilka framsteg som görs på utbildningsområdet.

Statens skolinspektion har i uppdrag av regeringen att vidta åtgärder för att främja frågor som rör de nationella minoriteterna och minoritetsspråken utifrån lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk samt minoritetspolitikens mål och tre delområden. Skolinspektionen ska följa upp, analysera och redovisa sina insatser.

Det är Statens skolinspektion som är ansvarig myndighet för förskole- och skolområdet när det gäller tillsyn och granskning inom skolväsendet.

På högskoleområdet finns Universitetskanslersämbetet som ansvarar för kvalitetssäkring, granskning av effektivitet, uppföljning och tillsyn för universitet och högskolor samt vissa enskilda utbildningsanordnare.

8.2 Tillåta, uppmuntra eller tillhandahålla undervisning på eller i finska på alla vederbörliga utbildningsnivåer även i andra områden än de där finska av hävd används

I denna del hänvisas till Sveriges tidigare rapporter och information i denna rapport under artikel 7.1.f och 7.1.g för finska.

Det framgår vidare av 3 § lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk att kommuner och regioner ska informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter och det allmännas ansvar enligt denna lag och de föreskrifter som lagen hänvisar till. Detsamma gäller statliga förvaltningsmyndigheter vars verksamhet är av betydelse för de nationella minoriteterna eller minoritetsspråken. Statens skolverk har tagit fram exempelmallar som ett stöd för huvudmän och rektorer att informera elever och vårdnadshavare om den starkare rätten till modersmålsundervisning för elever som tillhör en nationell minoritet.

ARTIKEL 9 – Rättsväsendet

Ytterligare rekommendation från expertkommittén: Se till att tolkning och översättning används vid rättegångar på finska inom hela förvaltningsområdet för finska, även när parten i fråga behärskar svenska.

Det finns bestämmelser om rätten att använda finska, meänkieli och samiska som sitt

domstolsspråk i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk (se 13–16 §§). Se information under motsvarande artikel i Sveriges åttonde rapport.

Domstolsverket arbetar aktivt för att stärka tolkningsprocessen inom rättsväsendet. Domstolsverket har tillsammans med domstolarna till exempel tagit fram en teknisk lösning för simultantolkning på distans med stöd av videokonferensteknik. För närvarande har det stora flertalet domstolar tillgång till denna tekniska lösning och tekniken planeras finnas i samtliga domstolar vid utgången av 2026. Denna lösning förbättrar möjligheterna till tolkning över hela landet och innebär att tolkningsmöjligheterna görs oberoende av var i landet domstolsprocessen pågår.

Domstolsverket har vidare en samordningsgrupp som ansvarar för bland annat samordning av utvecklingsinsatser inom tolkanvändningsområdet, informationsspridning och förvaltning av riktlinjer samt informationsmaterial. Genom regelbundna avstämningsmöten med organisationerna Rättstolkarna, Vision Rikstolk och numera också Sveriges facköversättare och auktoriserade tolkar (SFÖ-SAT) samordnar Domstolsverket sitt arbete kring tolkfrågor med berörda intresseorganisationer. Domstolsverket har också återkommande möten med tolkförmedlingar.

Översättning av lagtexter

Regeringen och myndigheter översätter löpande relevanta lagtexter till de nationella minoritetsspråken. Information om nya översättningar sprids bland annat genom webbplatsen minoritet.se men även på andra myndigheters webbplatser. Diskrimineringslagen (2008:567) finns översatt till engelska på webbplatsen för myndigheten Diskrimineringsombudsmannen (DO).

ARTIKEL 10 – Förvaltningsmyndigheter och samhällsservice

Inga förändringar har skett avseende den generella rätten att använda finska, meänkieli respektive samiska vid kontakter med förvaltningsmyndigheter vars geografiska verksamhetsområde helt eller delvis sammanfaller med ett förvaltningsområde.

Under 2022–2024 hade Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram och sprida kunskapsstöd och att genomföra kompetenshöjande insatser om de nationella minoriteternas rättigheter och de nationella minoritetsspråken. Stödet skulle riktas till anställda inom hälso- och sjukvården, socialtjänsten och äldreomsorgen.

Socialstyrelsen genomförde en undersökning av situationen för nationella minoriteter inom den kommunala äldreomsorgen 2023 där det framkom att det, utav de nationella minoritetsspråken, finns störst utbud av äldreomsorg på finska och då främst i de kommuner som ingår i förvaltningsområdet för finska. Av dessa kommuner svarar 85 procent att de erbjuder service och omvårdnad av personal som behärskar finska. Minst utbud finns av äldreomsorg på jiddisch och romani chib.

Initiativet Äldreomsorglyftet syftar till att stärka kompetensen inom kommunalt finansierad vård och omsorg för äldre genom att ge ny och befintlig personal möjlighet att utbilda sig på arbetstid.

Medlen kan också användas till språkutbildning för personal inom äldreomsorgen. Medlen kan sedan 2024 användas för exempelvis utbildning i de nationella minoritetsspråken.

Arbetet med ortnamn och personnamn

Lantmäteriet arbetar med att förtäta namnbeståndet med ortnamn på minoritetsspråk i de flerspråkiga områdena allt eftersom upplysningar om saknade eller felaktiga ortnamn inkommer till myndigheten. I januari 2026 fanns det 240 namn språkkodade som finska i Lantmäteriets ortnamnsregister. Under perioden har myndigheten även påbörjat ett projekt med syfte att möjliggöra användning av minoritetsspråk i registret för belägenhetsadresser.

I övrigt hänvisas till motsvarande artikel i Sveriges åttonde rapport.

ARTIKEL 11 – Massmedia

Medier har en viktig roll i stärkandet av de nationella minoriteternas identitet och i arbetet med att revitalisera minoritetsspråken. Samtidigt har Sverige en långtgående press- och yttrandefrihet och har därför en mycket restriktiv syn på alla former av styrning av medier. Nedan redogörs för de främjande insatser som staten vidtagit på området.

Public service

Programverksamheten på de nationella minoritetsspråken är en central del av public service-företagen Sveriges Radios (SR), Sveriges Televisions (SVT) och Sveriges Utbildningsradios (UR) uppdrag. Se motsvarande artikel i Sveriges åttonde rapport för mer information om verksamheten.

Under 2025 beslutade regeringen, i enlighet med den inriktning som fastställdes av riksdagen, om nya public service-uppdrag för public service-företagen (prop. 2024/25:166). De nya uppdragen gäller för perioden 2026–2033. Mot bakgrund av den pågående medieutvecklingen där allt fler tar del av radio och tv via olika internetbaserade plattformar är public service-uppdragen teknikneutrala och villkoren avseende sändningar och tillhandahållanden på de nationella minoritetsspråken har förändrats. Kraven gäller oavsett om utbudet sänds i linjära sändningar eller tillhandahålls på företagens plattformar på internet. Public service-företagen får fördela ansvaret sinsemellan för olika insatser i fråga om programverksamhet på nationella minoritetsspråk.

Public service-företagens förstapubliceringar av program på de nationella minoritetsspråken ska öka under tillståndsperioden i förhållande till 2025 års nivåer. Förstapubliceringar kan utgöras av nyproduktion, nyinköpta program eller bearbetningar av ett program på ett nytt språk. Kravet innebär att fokus läggs på nytt utbud i stället för på det samlade utbudet.

Även det samlade utbudet på finska, meänkieli, romani chib och samiska ska under perioden 2026–2033 årligen uppgå till minst samma nivå som 2025 medan det samlade programutbudet på jiddisch ska öka under uppdragsperioden jämfört med 2025 års nivåer.

En av de viktigaste faktorerna för att bedöma kvalitet i utbudet är att utbudet upplevs som relevant och angeläget för de aktuella målgrupperna. Ett nytt krav innebär därför att programutbudet ska ha relevans för de berörda grupperna. Public service-företagen ska liksom tidigare ha en kontinuerlig dialog med dessa grupper.

Villkoren för den förra tillståndsperioden innebar att förstasändningarna på vart och ett av de nationella minoritetsspråken 2020–2025 skulle öka under tillståndsperioden jämfört med 2019 års nivåer. Vidare skulle det samlade utbudet på finska, meänkieli, romani chib och samiska uppgå till minst 2019 års nivå och det samlade utbudet på jiddisch skulle öka jämfört med 2019 års nivå. Enligt public service-företagens redovisningar har bolagen sammanlagt ökat antalet förstasändningar på de nationella minoritetsspråken och det samlade utbudet på de nationella minoritetsspråken överstiger 2019 års nivå.

Enligt public service-företagens redovisningar sände och tillhandahöll SR, SVT och UR tillsammans under 2025 totalt 7 938 timmar på finska, varav 4 796 timmar var förstasändningar. SVT sände under året totalt 383 timmar på finska, varav 145 timmar var förstasändningar, SR sände totalt 7 510 timmar på finska varav 4 632 timmar var förstasändningar, och UR har i både tv och radio sänt totalt 45,16 timmar på finska varav 19,38 timmar var förstasändningar.

Andra tv-kanaler

Det finns inga privata tv-kanaler på finska, däremot tv-kanalen TV Finland som har sänt ett utbud av program på finska från det finska public service-företaget Yle. Sändningarna av TV Finland har finansierats med ett särskilt anslag i statsbudgeten. Till följd av högre distributionskostnader sedan kommersiella tv-bolag har lämnat marknätet så har TV Finland beslutat att inte söka sändningstillstånd för den nya tillståndsperioden 2026–2033. TV Finland sänds därför inte i marknätet från 2026. Yles kanaler finns även tillgängliga mot betalning i utbudet hos vissa privata operatörer i Sverige.

I varje kommuns kabelnät finns möjlighet för mindre aktörer att sända program. Föreningar och andra organisationer kan ansöka hos Mediemyndigheten om att få bli en lokal kabelsändarorganisation och få tillgång till en gratis kanal i kabelnätet inom en kommun. Kabelsändarorganisationen måste vara öppen för alla som vill sända och får inte neka någon att bli medlem. De lokala kabel-tv-näten möjliggör på så sätt för finska föreningar att sända program.

Mediestöd

Den 1 januari 2024 infördes ett nytt teknikneutralt mediestöd, som ersatte det tidigare presstödet och mediestödet. Syftet med stödet är att stärka demokratin genom att främja allmänhetens tillgång till oberoende nyhetsförmedling av hög kvalitet.

Det nya mediestödet är behovsprövat och antalet stödformer har reducerats jämfört med tidigare press- och mediestöd. Allmänt redaktionsstöd lämnas för allmänna nyhetsmediers redaktionella verksamhet. Utökad redaktionsstöd lämnas för insatser för journalistisk bevakning av områden med svag bevakning och insatser på något eller några av de nationella minoritetsspråken.

För att underlätta för medier som riktar sig till nationella minoriteter att uppnå kraven för det nya mediestödet finns särskilda lättnader i kriterierna. Det innebär bland annat att medier som riktar sig till nationella minoriteter behöver ha minst 750 regelbundna användare (i stället för de 3 000 regelbundna användare som krävs för allmänt redaktionsstöd i bevakningsområden med minst 20 000 invånare) och publiceras eller sändas minst 10 gånger per år (i stället för 45 gånger per år).

För 2026 har totalt tre titlar beviljats medel för totalt fem insatser på finska och meänkieli. Det totala stödbeloppet för dessa insatser är 3 000 000 kronor.

Utöver tilldelningen av medel till public service finns inga statliga stöd för tv-produktion i Sverige.

Statens kulturråd fördelar stöd för produktion av kulturtidskrifter på de nationella minoritetsspråken eller som riktar sig till nationella minoriteter. Statens kulturråd avslutade 2024 uppdraget att arbeta med litteratur- och läsfrämjande åtgärder för de nationella minoritetsspråken och redovisade i början av 2025 en rapport som samlar kunskap om språkbevarande insatser. Statens kulturråd har inför 2026 bjudit in andra myndigheter till ett rundabordsamtal för att utveckla strukturer för ett långsiktigt arbete med läs- och litteraturfrämjande på minoritetsspråk.

ARTIKEL 12 – Kulturell verksamhet och kulturella inrättningar

12.1.a Uppmuntra produktion, reproduktion och spridning av kulturella verk på finska

Ytterligare rekommendation från expertkommittén: Skapa en ordning för långsiktigt stöd till Sverigefinländarnas arkiv.

Under 2022–2024 hade Statens kulturråd i uppdrag att arbeta med litteratur- och läsfrämjande åtgärder för de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. Under 2024 hade Statens kulturråd en särskild utlysning för läs- och litteraturfrämjande och även fördelat medel till ett fåtal projekt, för att ytterligare stärka arbetet för de minoriteter som inte tidigare fått ta del av lika många insatser. Statens kulturråd konstaterar i slutredovisningen av uppdraget att läs- och litteraturfrämja nationella minoritetsspråk 2022–2024 att nationella minoritetsspråk och kultur är en integrerad del av Statens kulturråds samtliga läs- och litteraturfrämjande uppdrag.

Film på de nationella minoritetsspråken

Merparten av det statliga stödet till filmområdet fördelas av Stiftelsen Svenska Filminstitutet. Svenska Filminstitutet fördelar stöd enligt förordningen (2016:989) om statsbidrag till film. Av förordningen framgår bland annat att statsbidrag får lämnas för att öka tillgängligheten till film på de nationella minoritetsspråken. I riktlinjerna för det statliga bidraget till Filminstitutet 2026 har institutet därtill i uppgift att särskilt redovisa arbetet med att främja tillgången till film på de nationella minoritetsspråken.

Finlandsinstitutets främjande av finländsk kultur 2026

Stiftelsen Finlands kulturinstitut i Sverige har för 2026 tilldelats ett statligt bidrag på 2 miljoner kronor för verksamhet som syftar till att främja samarbetet mellan Sverige och Finland samt främja och förmedla finskspråkig och sverigefinsk kultur i Sverige.

Långsiktigt stöd till Sverigefinländarnas arkiv

Sverigefinländarnas arkiv är en nationell minoritetsorganisation som kan söka stöd i enlighet med förordningen (2005:765) om statsbidrag för nationella minoriteter. Ansökningar om bidrag enligt denna förordning prövas av MUCF.

12.1.b Främja möjligheten att på andra språk få tillgång till verk framställda på finska genom att stödja och utveckla översättning, dubbning, eftersynkronisering och textning

Se information under motsvarande artikel i Sveriges åttonde rapport. Se även information om Filminstitutet i artikel 12.1.a för finska.

12.1.c Främja möjligheten att på finska få tillgång till verk framställda på andra språk genom att stödja och utveckla översättning, dubbning, eftersynkronisering och textning

Inga förändringar har skett sedan Sveriges åttonde rapportering.

12.1.d Se till att de organ som anordnar eller stöder kulturell verksamhet inkluderar kunskaper i och användning av det finska språket och den finska kulturen i produktioner som de initierar eller stöder

Statens kulturråds riktade bidrag till de nationella minoriteternas kultur och litteratur uppgick 2025 till 17 190 000 kronor. Att stärka, utveckla, synliggöra eller på annat sätt främja det samiska folkets och de nationella minoriteternas kultur möjliggör för dessa att själva kunna förmedla sin historia, sitt språk och sin identitet. Sametingets och Finlandsinstitutets kulturförmedlingsstöd bidrar till att de olika minoritetsspråken levandegörs, utvecklas och bevaras.

Statens kulturråd har genomfört flera insatser för att synliggöra och motverka diskriminering i kulturlivet. Under 2025 fortsatte myndigheten sin treåriga kompetensutveckling för hela personalen inom rättighetsfrågor och utvecklade ett metodstöd för självreflekterande arbetssätt. Under våren 2024 hade myndigheten fokus på nationella minoriteter och urfolk vid fyra utbildningstillfällen och ett studiebesök. Samtliga nationella minoriteter bidrog med kunskap om minoriteternas förutsättningar för och utmaningar med att utveckla kulturområdet under kompetensutvecklingsinsatsen.

12.1.f Uppmuntra direkt deltagande av företrädare för dem som använder finska vid anskaffande av resurser för och planering av kulturell verksamhet

Under 2025 genomförde Statens kulturråd strukturerade samråd med de nationella minoriteterna och Sametinget för att öka inflytande och delaktighet i frågor som berör dem. Samråden

fokuserade på finansiering, självbestämmande och ungas perspektiv och genomfördes i samverkan med Isof, Kungliga biblioteket och Folkbildningsrådet.

12.1.g Uppmuntra och/eller underlätta upprättande av ett organ med uppgift att insamla samt förvara, presentera eller offentliggöra verk framställda på finska

Se artikel 7.1.c för finska om nationella minoriteters bibliotek.

12.1.h Främja och/eller bekosta tjänster som avser översättning och terminologisk forskning, särskilt i syfte att bevara och utveckla administrativ, kommersiell, ekonomisk, samhällelig, teknisk eller rättslig terminologi på finska

Se information om det terminologiska arbete som Isof bedriver under artikel 7.1.d för finska.

12.2 Tillåta, uppmuntra och/eller tillhandahålla kulturell aktivitet och kulturella inrättningar som använder finska i de territorier där finska inte används av hävd

Staten lämnar ett bidrag (ca 1,6 miljarder kronor) till regionala och lokala kulturverksamheter som samfinansieras av regioner och kommuner. De folkvalda regionerna får själva besluta om hur medlen ska fördelas enligt den förordning som finns för bidragsgivningen. Statens kulturråd följer upp medlens användning och har dialoger med regionerna i olika frågor, däribland frågor om nationella minoriteters kultur.

Under våren 2024 genomförde Statens kulturråd enskilda dialoger med samtliga 20 regioner. Ett fokus under dessa möten var arbetet på regional nivå för att främja nationella minoriteters och urfolkets kultur, ett tema som återkommande varit med i de regionala dialogerna under 2020 och 2022. Under hösten 2024 genomförde Statens kulturråd dessutom ett rundabordsamtal med regionerna, som handlade om nätverksarbete och andra insatser för regionernas arbete med nationella minoriteters och urfolket samernas kultur.

ARTIKEL 13 – Ekonomiska och sociala förhållanden

I denna del hänvisas till artikel 10 för finska.

ARTIKEL 14 – Utbyte över gränserna

I denna del hänvisas till artikel 7.1.d för finska.

2. Meänkieli

Åtgärder under denna artikel redovisas huvudsakligen under motsvarande artikel för finska. Nedan redovisas information som är specifik för meänkieli.

ARTIKEL 7 – Mål och principer

7.1.a Erkänna meänkieli som uttryck för kulturell rikedom

Se information under motsvarande artikel för finska.

I november 2023 överlämnade Sannings- och försoningskommissionen för tornedalingar, kväner och lantalaiset sitt slutbetänkande Som om vi aldrig funnits – exkludering och assimilering av tornedalingar, kväner och lantalaiset (SOU 2023:68) till regeringen. En central slutsats i betänkandet är att assimileringsspolitiken har inneburit att minoritetens språk, kultur och identitet nedvärderats, skambelagts och osynliggjorts. Konsekvensen har blivit att meänkieli minskat i användning och inte förts vidare till nästa generation annat än i begränsad utsträckning. Regeringen har en kontinuerlig dialog med minoriteten om försoningsprocessen och ett antal insatser har genomförts för att främja försoning och bidra till upprättelse, bland annat insatser för att bevara och främja meänkieli. Regeringen har vidare beslutat att nominera håvfiske i Torneälven till Unescos representativa lista över mänsklighetens immateriella kulturarv. Håvfiske i Torneälven är ett kulturarv som har en stark förankring bland utövare och binder samman människor i en kulturell och språklig gemenskap.

7.1.b Trygga att gällande eller ny administrativ indelning inte utgör hinder mot främjande av meänkieli

Se information under motsvarande artikel för finska.

7.1.c Vidta beslutsamma åtgärder för att främja meänkieli

Ytterligare rekommendation från expertkommittén: Tillhandahåll information om vilka åtgärder som har vidtagits för att upprätta och genomföra handlingsplanen i syfte att främja språket meänkieli.

Avseende språkcentrum, handlingsprogrammet för bevarande och främjande av de nationella minoritetsspråken samt medel för revitalisering av de nationella minoritetsspråken hänvisas till motsvarande artikel för finska.

Under 2025–2027 har Isof i uppdrag att främja meänkieli genom att utveckla språkteknologin för språket och på så sätt också stärka språkvården. Myndigheten ska också bygga upp språkmodeller för meänkieli för att stärka språkets digitala tillgänglighet.

Se även information avseende utbildning under artikel 7.1.h för finska.

7.1.d Underlätta och/eller uppmuntra användning av meänkieli i tal och skrift i det offentliga (utbildning, rättsväsende, förvaltningsmyndigheter och samhällsservice, massmedia, kulturverksamhet och kulturella inrättningar, ekonomiska och sociala förhållanden, utbyte över gränserna) och privata livet

Statens kulturråd har årligen tilldelat medel som uppgår till 2,6 miljoner kronor i verksamhetsbidrag till Tornedalsteatern, samt beviljat projektstöd under 2021. Tornedalsteatern leder amatörteatergrupper i olika åldrar och arbetar med att revitalisera meänkieli, att skapa ett intresse för meänkieli som scenspråk och att sprida kunskap om tornedalsk kultur och historia. De senaste åren har Tornedalsteatern producerat två produktioner per spelår, en för barn och unga och en för vuxna. Regeringen beviljade Tornedalsteatern 800 000 kronor 2025 för projektet Förrätten.

Se även information under motsvarande artikel för finska.

7.1.e Upprätthålla och utveckla förbindelser inom de områden som omfattas av denna stadga mellan grupper som använder meänkieli. Upprätta kulturella förbindelser med grupper som använder andra språk

Inga förändringar har skett sedan Sveriges åttonde rapportering.

7.1.f Tillhandahålla former och medel för undervisning i och studier av meänkieli på alla vederbörliga nivåer

Rekommendation från ministerkommittén: Att se till att modersmålsundervisningen uppfyller kraven enligt stadgan och erbjuder en adekvat språkundervisning som gör att eleverna kan uppnå fullt utvecklad kompetens i de berörda språken.

Rekommendation för omedelbar åtgärd från expertkommittén: Öka antalet timmar som ägnas åt undervisning i och på meänkieli i grundskolan och gymnasieskolan.

Ytterligare rekommendation från expertkommittén: Stärk utbudet av undervisning på meänkieli i enlighet med talarnas behov och de ratificerade åtagandena.

Se information under motsvarande artikel för finska.

7.1.g Tillhandahålla möjligheter för dem som inte talar meänkieli (även vuxna) att lära sig språket

Se information under motsvarande artikel för finska.

7.1.h Främja studier och forskning om meänkieli vid universitet eller motsvarande läroanstalter

Rekommendation från ministerkommittén: Att bygga ut lärarutbildningssystemet i överensstämmelse med behoven hos dem som talar de berörda minoritetsspråken och situationen för vart och ett av dessa språk.

Rekommendation för omedelbar åtgärd från expertkommittén: Vidta ytterligare åtgärder för att i samarbete med de meänkieli-talande utveckla en strukturerad politik för lärarutbildning på alla utbildningsnivåer.

Umeå universitet har i uppdrag att anordna lärarutbildning i meänkieli. I meänkieli erbjuds varje år behörighetsgivande kurser. Söktrycket är gott, men genomströmningen är ganska låg. De studerandes varierande förkunskaper är en didaktisk utmaning; majoriteten är nybörjare, men många kan tala meänkieli för vardagsbruk. Kurser i intervallet 1–30 högskolepoäng (A-kurs) erbjuds med start varannan höst.

För meänkieli är utmaningarna att rekrytera lärare stora, vilket begränsar möjligheterna till utveckling och utbyggnad av kursutbudet.

Se även information under motsvarande artikel för finska.

7.1.i Främja transnationellt utbyte för meänkieli i lämpliga former inom de områden som omfattas av denna stadga

Inom ramen för Isof:s uppdrag att stärka arbetet med språkteknologi och språkvård för meänkieli samarbetar Isof bland annat med Universitet i Tromsø – Norges arktiske universitet.

Se även information under artikel 7.1.d för finska.

7.2 Avskaffa alla oberättigade åtskillnader, undantag, restriktioner eller preferenser som gäller användning av meänkieli

Rekommendation från ministerkommittén: Att inkludera språk som diskrimineringsgrund i svensk lagstiftning.

Rekommendation för omedelbar åtgärd från expertkommittén: Utöka grunderna i diskrimineringslagen så att de uttryckligen omfattar diskriminering på grund av språk.

Se information under motsvarande artikel för finska.

7.3 Främja ömsesidig förståelse mellan alla språkliga grupper i landet. Främja att respekt, förståelse och tolerans med avseende på meänkieli inkluderas bland målen för undervisning och utbildning. Uppmuntra massmedia att inkludera respekt, förståelse och tolerans med avseende på meänkieli bland sina mål

En stor del av arbetet med försoningsprocessen har varit att öka kunskapen om tornedalings, kväners och lantalaisets historia i Sverige och den assimileringsprocess som den svenska staten har bedrivit mot minoriteten. Regeringen har bland annat fördelat medel till minoritetsorganisationer och Forum för levande historia för olika kunskapshöjande insatser. Forum för levande historia har bland annat tagit fram en populärversion av Sannings- och försoningskommissionens slutbetänkande.

Se information under meänkieli 11.1.a samt under artikel 11 för finska avseende media. Se information under artikel 7.1.f för finska avseende undervisning och utbildning. Se även information under motsvarande artikel för finska.

7.4 Ta hänsyn till de behov och önskemål som uttrycks av de grupper som använder meänkieli. Inrätta ett organ för att ge råd till myndigheterna i alla frågor som rör meänkieli

Ytterligare rekommendation från expertkommittén: Inrätta ett eller flera övervakningsorgan med ansvar för att följa upp vilka åtgärder som vidtas och vilka framsteg som görs.

Se information under artikel 7.1.a för meänkieli samt artikel 7.4 för finska.

ARTIKEL 8 – Utbildning

Rekommendation från ministerkommittén: Att se till att tvåspråkig undervisning erbjuds för meänkieli.

Utvecklingen beskrivs i huvudsak under finska, artikel 7.1.f–7.1.h och artikel 8.1.a–8.1.f.

8.1.iii Tillhandahålla förskoleundervisning eller en väsentlig del av förskoleundervisningen på meänkieli, åtminstone för de elever vars anhöriga så begär och vars antal bedöms vara tillräckligt

Rekommendation från ministerkommittén: Att erbjuda förskoleundervisning eller en betydande del av förskoleundervisningen på meänkieli i alla berörda kommuner.

Se information under motsvarande artikel för finska.

8.1.biv Tillhandahålla undervisning i de lägre årskurserna eller en väsentlig del av undervisningen i de lägre årskurserna på meänkieli, åtminstone för de elever vars anhöriga så begär och vars antal bedöms vara tillräckligt

Se information under motsvarande artikel för finska.

8.1.civ Tillhandahålla undervisning i de högre årskurserna eller en väsentlig del av undervisningen i de högre årskurserna på meänkieli, åtminstone för de elever som så begär och vars antal bedöms vara tillräckligt

Se information under motsvarande artikel för finska samt under artikel 8.1.biv för finska.

8.1.div Tillhandahålla teknisk utbildning och yrkesutbildning eller en väsentlig del av den tekniska utbildningen och yrkesutbildningen på meänkieli, åtminstone för de elever som så begär och vars antal bedöms vara tillräckligt

Inga förändringar har skett sedan Sveriges åttonde rapportering.

8.1.eiii Uppmuntra och/eller tillåta tillhandahållande av universitetsutbildning eller andra former av högre utbildning på meänkieli eller av resurser för studier av finska som studieämne vid universitet eller högre utbildningsanstalter

Se information under artikel 7.1.h för finska.

8.1.fiii Främja och/eller uppmuntra att meänkieli erbjuds som ämne inom vuxen- och vidareutbildningen

Se information under artikel 7.1.g för finska.

8.1.g Säkerställa att undervisningen i historia och kultur hänför sig till meänkieli

Se information under motsvarande artikel för finska.

8.1.h Tillhandahålla grundutbildning och fortbildning av lärare som undervisar i (på) meänkieli

Se information under artikel 7.1.h för finska.

8.1.i Inrätta ett övervakningsorgan för att följa uppnådda framsteg i fråga om undervisningen i meänkieli och för att periodiskt avge offentliga rapporter om sina resultat

Se information under motsvarande artikel för finska.

8.2 Tillåta, uppmuntra eller tillhandahålla undervisning på eller i meänkieli på alla vederbörliga utbildningsnivåer även i andra områden än de där meänkieli av hävd används

Se information under motsvarande artikel för finska.

ARTIKEL 9 – Rättsväsendet

Ytterligare rekommendation från expertkommittén: Se till att de som talar meänkieli kan utnyttja sin rätt att använda sitt språk vid rättegångar inom hela förvaltningsområdet för meänkieli, även när parten i fråga behärskar svenska.

Se information under motsvarande artikel för finska.

ARTIKEL 10 – Förvaltningsmyndigheter och samhällsservice

Se information under motsvarande artikel för finska.

ARTIKEL 11 – Massmedia

Ytterligare rekommendation från expertkommittén: Öka förekomsten av meänkieli i radio och tv, särskilt i tv.

Åtgärder under denna artikel redovisas huvudsakligen under motsvarande artikel för finska.

Enligt public service-företagens redovisningar sände och tillhandahöll SR, SVT och UR tillsammans under 2025 totalt ca 1 158 timmar på meänkieli, varav ca 373 timmar var förstasändningar. SVT sände under året totalt 63 timmar på meänkieli, varav 27 timmar var förstasändningar, SR sände totalt 1 072 timmar på meänkieli varav 339 timmar var förstasändningar, och UR sände i tv och radio totalt 22,73 timmar på meänkieli varav 6,68 timmar var förstasändningar.

ARTIKEL 12 – Kulturell verksamhet och kulturella inrättningar

Se information under motsvarande artikel för finska.

ARTIKEL 13 – Ekonomiska och sociala förhållanden

I denna del hänvisas till motsvarande artikel för finska.

ARTIKEL 14 – Utbyte över gränserna

Se information under artikel 7.1.d för finska.

3. Romani chib

Åtgärder under detta avsnitt redovisas huvudsakligen under motsvarande artikel för finska.

Nedan redovisas endast information som är specifik för romani chib.

ARTIKEL 7 – Mål och principer

7.1.a Erkänna romani chib som uttryck för kulturell rikedom

Se motsvarande artikel i Sveriges åttonde rapport samt information under artikel 7.1.a för finska.

7.1.b Trygga att gällande eller ny administrativ indelning inte utgör hinder mot främjande av romani chib

Se motsvarande artikel i Sveriges åttonde rapportering.

Sveriges tjugoåriga strategi för romsk inkludering (skr. 2011/12:56) antogs 2012 med det övergripande målet att den rom som fyller 20 år 2032 ska ha likvärdiga möjligheter i livet som den som är icke-rom. Ett av strategins delområden är kultur och språk. Strategin ska genomföras i samverkan med romer på lokal, regional och nationell nivå, där bland annat Regeringskansliets romska referensgrupp har inrättats för detta syfte. Regeringen förordnade en ny referensgrupp i juni 2025. MUCF har i uppdrag att samordna och följa upp strategin.

7.1.c Vidta beslutsamma åtgärder för att främja romani chib

Rekommendation för omedelbar åtgärd från expertkommittén: Vidta åtgärder för att genomföra handlingsplanen för främjande av språket romani.

Se information om regeringens handlingsprogram under 2022–2024 för bevarande och främjande av de nationella minoritetsspråken under artikel 7.1.c för finska.

Isof, som ansvarar för språkcentrum för romani chib, genomförde under 2025 översättningsprojekt och digitaliseringsprojekt för språket. Isof arbetar med ett flertal varieteter av romani chib, bland annat arli och kelderash.

Arbetsförmedlingen har valt att tillämpa språklagen (2009:600) på så sätt att en användare av jiddisch eller romani chib ges samma möjligheter och service som en användare av finska eller samiska, även om inte lagen kräver detta.

7.1.d Underlätta och/eller uppmuntra användning av romani chib i tal och skrift i det offentliga (utbildning, rättsväsende, förvaltningsmyndigheter och samhällsservice, massmedia, kulturverksamhet och kulturella inrättningar, ekonomiska och sociala förhållanden, utbyte över gränserna) och privata livet

Ytterligare rekommendation från expertkommittén: Stärk ställningen för romani i radio och tv.

I denna del hänvisas till artikel 10 och 11 för finska. Se även information under motsvarande artikel för finska.

Enligt public service-företagens redovisningar sände och tillhandahöll SR, SVT och UR tillsammans under 2025 totalt ca 680 timmar på romani chib, varav ca 201 timmar var förstasändningar. SVT sände under året totalt 83 timmar på romani chib, varav 39 timmar var förstasändningar, SR sände totalt 575 timmar på romani chib varav 153 timmar var förstasändningar, och UR sände totalt 22,44 timmar på romani chib varav 9,02 timmar var förstasändningar.

7.1.e Upprätthålla och utveckla förbindelser inom de områden som omfattas av denna stadga mellan grupper som använder romani chib. Upprätta kulturella förbindelser med grupper som använder andra språk

Inga förändringar har skett sedan Sveriges åttonde rapportering.

7.1.f Tillhandahålla former och medel för undervisning i och studier av romani chib på alla vederbörliga nivåer

Rekommendation från ministerkommittén: Att se till att modersmålsundervisningen uppfyller kraven enligt stadgan och erbjuder en adekvat språkundervisning som gör att eleverna kan uppnå fullt utvecklad kompetens i de berörda språken.

Rekommendation för omedelbar åtgärd från expertkommittén: Öka antalet timmar som ägnas åt undervisning i och på romani i grundskolan och gymnasieskolan.

Se information under motsvarande artikel för finska.

7.1.g Tillhandahålla möjligheter för dem som inte talar romani chib (även vuxna) att lära sig språket

Ytterligare rekommendation från expertkommittén: Se till att anslagen från Folkbildningsrådet görs tillgängliga under kommande år, så att Agnesbergs folkhögskola kan erbjuda fortbildning i romani.

Regeringen fattar inte beslut om vilka folkhögskolor som ska tilldelas medel. Det är Folkbildningsrådets uppgift att fördela pengarna till folkhögskolor. Genom lagen (1976:1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Utbildningsdepartementets verksamhetsområde, har regeringen överlämnat förvaltningsuppgifter till Folkbildningsrådet. För att få ta emot statsbidrag måste en folkhögskola leva upp till Folkbildningsrådets villkor för statsbidraget och använda pengarna i linje med statens syften med att stödja folkbildningen.

Se även information under motsvarande artikel för finska.

7.1.h Främja studier och forskning om romani chib vid universitet eller motsvarande läroanstalter

Rekommendation från ministerkommittén: Att bygga ut lärarutbildningssystemet i överensstämmelse med behoven hos dem som talar de berörda minoritetsspråken och situationen för vart och ett av dessa språk.

Rekommendation för omedelbar åtgärd från expertkommittén: Vidta ytterligare åtgärder för att i samarbete med de romani-talande utveckla en strukturerad politik för lärarutbildning på alla utbildningsnivåer.

Södertörns högskola har ett särskilt åtagande att främja undervisning i och på minoritetsspråket romani chib i förskolan, grundskolan, gymnasieskolan och högskolan. Arbetet med uppdraget har under 2024 samordnats med regeringsuppdraget att stärka och utveckla arbetet med revitalisering och bevarandet av bland annat romani chib.

Under 2025 startade högskolan ett nytt program, Förskolläroavbildning med interkulturell profil, inriktning nationella minoriteter och romani chib. Inom högskolan har man utbildat och informerat om nationella minoriteters rättigheter och myndigheters skyldigheter i relation till minoritetslagstiftningen. Den fristående kursen Nationella minoriteter i förskola och skola har utvecklats på uppdrag av lärarutbildningen och kommer ske genom distansstudier med start vårterminen 2026. Södertörns högskola erbjuder även utbildning i ämnet Kritiska romska studier med kurser om och i språket romani chib samt inom områden som har betydelse för att stärka revitalisering av språket. Högskolan arbetar också för att skapa forskningsbas för undervisning om minoriteten för att etablera förutsättningar för forskning och att delta i forskningsaktiviteter.

Inom ramen för strategin för romsk inkludering hade Statens skolverk och Socialstyrelsen under åren 2022–2024 i uppdrag att ta fram och tillgängliggöra en utbildning för brobyggare med romsk språk- och kulturkompetens verksamma i skolan. Den senare utbildningen omfattade även förskola. Utbildningarna har syftat till att bidra till romsk inkludering i enlighet med regeringens strategi där brobyggarna ska fungera som en länk mellan enskilda barn i förskolan eller elever i skolan och hemmet. Uppdraget slutredovisades i mars 2025.

Ämnet Kritiska romska studier har under året erbjudit utbildning som bidrar till att stärka och utveckla arbetet med revitalisering och bevarandet av språket. Forskningen inom ämnet har tagit sikte på etableringen av en forskningsöversikt samt initiering av kontakter med svenska och internationella forskare i syfte att samla ett vetenskapligt nätverk kring revitaliseringsfrågorna. Södertörns högskola stod i augusti 2024 värd för en workshop med forskare och experter rörande regeringsuppdraget om språkrevitalisering.

Centralt för genomförandet av uppdraget är samverkan med den romska minoriteten samt med myndigheter och organisationer med koppling till romani chib. Kontakterna har förstärkts och det nätverk för myndigheter med regeringsuppdrag kring romani chib som Södertörns högskola 2023 tog initiativ till hade under 2024 två möten. I båda fallen deltog representanter från myndighetsledningsnivå. Högskolan ingår sedan 2014 i ett nationellt nätverk (Nätmin) med övriga lärosäten som har uppdrag rörande de nationella minoriteterna.

Se även information under motsvarande artikel för finska.

7.1.i Främja transnationellt utbyte för romani chib i lämpliga former inom de områden som omfattas av denna stadga

Se information under artikel 7.1.d för finska och 7.1.h för romani chib.

7.2 Avskaffa alla oberättigade åtskillnader, undantag, restriktioner eller preferenser som gäller användning av romani chib

Rekommendation från ministerkommittén: Att inkludera språk som diskrimineringsgrund i svensk lagstiftning.

Ytterligare rekommendation från expertkommittén: Utöka grunderna i diskrimineringslagen så att de uttryckligen omfattar diskriminering på grund av språk.

Se information under motsvarande artikel för finska.

7.3 Främja ömsesidig förståelse mellan alla språkliga grupper i landet. Främja att respekt, förståelse och tolerans med avseende på romani chib inkluderas bland målen för undervisning och utbildning. Uppmuntra massmedia att inkludera respekt, förståelse och tolerans med avseende på romani chib bland sina mål

Regeringens arbete mot rasism fortsätter med samlad kraft utifrån den nya handlingsplanen mot rasism och hatbrott som regeringen beslutade i december 2024. Det övergripande målet är ett samhälle fritt från rasism. Arbetet utgår från konkreta delmål kopplade till fyra fokusområden mot vilket arbetet ska följas upp: Skola, Rättsväsende, Arbetsliv samt Velfärd och offentliga verksamheter. Handlingsplanen syftar också till att synliggöra och med olika åtgärder motverka följande specifika former av rasism: antimuslimsk rasism, antisemitism, antisvart rasism, antiziganism och rasism mot samer. Ett tjugotal myndigheter involveras i genomförandet av handlingsplanen.

För information avseende undervisning, se artikel 7.1.h för romani chib och artikel 7.1.h för finska.

7.4 Ta hänsyn till de behov och önskemål som uttrycks av de grupper som använder romani chib. Inrätta ett organ för att ge råd till myndigheterna i alla frågor som rör romani chib

Se information under motsvarande artikel för finska.

4. Samiska

Åtgärder under detta avsnitt redovisas huvudsakligen under motsvarande artikel för finska. Nedan redovisas endast information som är specifik för samiska.

ARTIKEL 7 – Mål och principer

7.1.a Erkänna samiska som uttryck för kulturell rikedom

Det är Sametinget som ansvarar för språkvård, att fastställa mål för och leda det samiska språkarbetet. Det sker bland annat genom verksamheten vid samiska språkcentrum. Sedan 2022 har språkcentrum haft förstärkt finansiering i syfte att utveckla verksamheten. Förstärkningen sträcker sig till och med 2027.

I övrigt hänvisas till tidigare rapportering och motsvarande artikel för finska.

7.1.b Trygga att gällande eller ny administrativ indelning inte utgör hinder mot främjande av samiska

Se information under motsvarande artikel för finska.

7.1.c Vidta beslutsamma åtgärder för att främja samiska

Inom ramen för regeringens handlingsprogram för bevarande och främjande av de nationella minoritetsspråken hade Sametinget under 2022–2024 i uppdrag att vidta språkvårdande insatser och arbeta med språkteknologi för att stärka och utveckla det samiska språket. Se även information under motsvarande artikel för finska.

Se information om undervisning under artikel 7.1.f för samiska och artikel 7.1.f och 7.1.h för finska.

7.1.d Underlätta och/eller uppmuntra användning av samiska i tal och skrift i det offentliga (utbildning, rättsväsende, förvaltningsmyndigheter och samhällsservice, massmedia, kulturverksamhet och kulturella inrättningar, ekonomiska och sociala förhållanden, utbyte över gränserna) och privata livet

Se information under motsvarande artikel för finska.

7.1.e Upprätthålla och utveckla förbindelser inom de områden som omfattas av denna stadga mellan grupper som använder samiska. Upprätta kulturella förbindelser med grupper som använder andra språk

Sametinget fördelar bidrag till organisationer som företräder urfolket och den nationella minoriteten samer inom det minoritetspolitiska området. Under 2025 fördelades 1,6 miljoner kronor till 24 organisationer. Sametinget fördelar också verksamhetsbidrag till samiska organisationer, institutioner och föreningar samt projektbidrag som rör samisk kultur. Under 2025 fördelades drygt 1 miljon kronor i projektbidrag och drygt 20 miljoner kronor i verksamhetsbidrag.

7.1.f Tillhandahålla former och medel för undervisning i och studier av samiska på alla vederbörliga nivåer

Rekommendation från ministerkommittén: Att se till att modersmålsundervisningen uppfyller kraven enligt stadgan och erbjuder en adekvat språkundervisning som gör att eleverna kan uppnå fullt utvecklad kompetens i de berörda språken.

Rekommendation för omedelbar åtgärd från expertkommittén: Öka antalet timmar som ägnas åt undervisning i och på samiska i grundskolan och gymnasieskolan.

Ytterligare rekommendation från expertkommittén: Stärk stödet till utarbetande av läromedel, särskilt för syd- och lulesamiska, såvitt avser samtliga relevanta nivåer, om nödvändigt i samarbete med Norge.

Ytterligare rekommendation från expertkommittén: Stärk utbildningsutbudet på samiska i kommuner som inte ingår i förvaltningsområdet för samiska.

Se information under artikel 7.1.f och 7.1.g för finska.

För att stärka den samiska undervisningen har regeringen under ett antal år ökat Sameskolstyrelsens förvaltningsanslag för att 2026 uppgå till 68 miljoner kronor. Bland annat har förstärkningar getts under rapporteringsperioden i syfte att öka Sameskolstyrelsens arbete med integrerad undervisning och att förstärka läromedelsproduktionen på samiska. Regeringen gav under 2022 Sameskolstyrelsen i uppdrag att utveckla och dokumentera de samiska förskolornas arbete med de samiska språken och den samiska kulturen inom omsorg, utveckling och lärande. Uppdraget har resulterat i riktlinjer för hur man ytterligare kan inkludera ett samiskt perspektiv inom förskolan.

I sameskolan finns kursplaner i ämnet samiska, både som första- och andraspråk. Den 1 juli 2024 utökades kursplanen i samiska med ett nytt spår om samiska som andraspråk för nybörjare. Vid modersmålsundervisning i samiska i övriga obligatoriska skolformer används den kursplan och de betygskriterier som gäller för ämnet samiska i sameskolan.

Som tidigare har angetts ingår i förordningen (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk från och med 2026 att Statens skolverks sektorsansvar innefattar att stödja en undervisning i nationella minoritetsspråk av god kvalitet och främja tillgången till läromedel. Sameskolstyrelsen har enligt förordningen (2011:131) med instruktion för Sameskolstyrelsen i uppgift att främja utveckling och produktion av läromedel för samisk undervisning. I regleringsbrevet för 2021–2024 fick Sameskolstyrelsen förstärkta resurser att ta fram läromedel i samiska. Förstärkningen ligger därefter fortfarande kvar men ingår numera i det totala förvaltningsanslaget.

Under 2025 har Sameskolstyrelsen färdigställt arbetet med ett digitalt läromedel (Sågas) på nord-, lule- och sydsamiska. Sågas har tagit flera år att producera och det pågår ett arbete med att ta fram nivå två och tre av läromedlet. Språk i förskolan som är en handledning för pedagoger har översatts till nord- och lulesamiska. Sameskolstyrelsen har delat ut produktionsstöd till två läromedel under 2025, en lulesamisk ordbok och tryckkostnader av tre umesamiska läroböcker.

7.1.g Tillhandahålla möjligheter för dem som inte talar samiska (även vuxna) att lära sig språket

Se information under motsvarande artikel för finska.

7.1.h Främja studier och forskning om samiska vid universitet eller motsvarande läroanstalter

Rekommendation från ministerkommittén: Att bygga ut lärarutbildningssystemet i överensstämmelse med behoven hos dem som talar de berörda minoritetsspråken och situationen för vart och ett av dessa språk.

Rekommendation för omedelbar åtgärd från expertkommittén: Vidta ytterligare åtgärder för att i samarbete med de samisktalande utveckla en strukturerad politik för lärarutbildning på alla utbildningsnivåer.

Regeringen tydliggjorde under våren 2025 vilka behörighetskrav som gäller för undervisning i ämnet samiska i sameskolan i förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare. Behörighetskraven syftar till att ge bättre förutsättningar för en undervisning av god kvalitet.

Från 2019 har Statens skolverk haft i uppdrag att öka andelen behöriga lärare i samiska genom uppdragsutbildningar. Från och med 2025 ändrades uppdraget till att även omfatta att stärka kunskaperna i samiska för förskollärare.

Se även information under motsvarande artikel för finska samt under artikel 8.1.eiii nedan.

7.1.i Främja transnationellt utbyte för samiska i lämpliga former inom de områden som omfattas av denna stadga

Sámi Giellagáldu är det samnordiska språkorgan som har till uppgift att bedriva språkvård och normering för de samiska språken. Organet är bildat av sametingen i Sverige, Norge och Finland. Under 2022–2024 tillfördes medel till Sametingets arbete i Sámi Giellagáldu.

7.2 Avskaffa alla oberättigade åtskillnader, undantag, restriktioner eller preferenser som gäller användning av samiska

Rekommendation från ministerkommittén: Att inkludera språk som diskrimineringsgrund i svensk lagstiftning.

Rekommendation för omedelbar åtgärd från expertkommittén: Utöka grunderna i diskrimineringslagen så att de uttryckligen omfattar diskriminering på grund av språk.

Se information under motsvarande artikel för finska.

7.3 Främja ömsesidig förståelse mellan alla språkliga grupper i landet. Främja att respekt, förståelse och tolerans med avseende på samiska inkluderas bland målen för undervisning och utbildning. Uppmuntra massmedia att inkludera respekt, förståelse och tolerans med avseende på samiska bland sina mål

Se information under artikel 7.3 för finska och romani chib. Se övergripande information om media under artikel 11 för finska. Se information om utbildning under artikel 7.1.f och 7.1.h för samiska.

7.4 Ta hänsyn till de behov och önskemål som uttrycks av de grupper som använder samiska. Inrätta ett organ för att ge råd till myndigheterna i alla frågor som rör samiska

Se information under motsvarande artikel för finska.

ARTIKEL 8 – Utbildning

Rekommendation från ministerkommittén: Att öka utbudet av tvåspråkig undervisning för samiska.

Utvecklingen beskrivs i huvudsak under artikel 7.1.f–7.1.h och artikel 8.1.a–8.1.f för finska. Se även information under artikel 8.1.b för samiska.

8.1.iii Tillhandahålla förskoleundervisning eller en väsentlig del av förskoleundervisningen på samiska, åtminstone för de elever vars anhöriga så begär och vars antal bedöms vara tillräckligt

Sameskolstyrelsen får enligt förordningen (2011:131) med instruktion för Sameskolstyrelsen efter avtal med en kommun ta över ansvaret för kommunens uppgifter inom förskolan. Hela eller en väsentlig del av utbildningen i förskolan får bedrivas på samiska. Det finns samiska förskolor på samtliga fem orter där sameskolor finns.

Se även information under motsvarande artikel för finska.

8.1.biv Tillhandahålla undervisning i de lägre årskurserna eller en väsentlig del av undervisningen i de lägre årskurserna på samiska, åtminstone för de elever vars anhöriga så begär och vars antal bedöms vara tillräckligt

Det finns fem sameskolor i Sverige som erbjuder undervisning från förskoleklass till årskurs 6 enligt läroplan för sameskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Sameskolorna har målet att eleverna ska vara funktionellt tvåspråkiga i samiska och svenska. Utöver sameskola bedriver Sameskolstyrelsen integrerad samisk undervisning som anordnas i grundskolor och innebär att elever kan få undervisning med samiska inslag utöver modersmålsundervisningen (10 kap. 7 a § skollagen).

Sameskolstyrelsen ska bedriva fjärrundervisning på entreprenad enligt 23 kap. 4 § skollagen. Sameskolstyrelsen arbetar med att förmedla kunskaper i samiska språket och samisk kultur till grundskola och gymnasium i hela Sverige. Antalet elever som har haft i fjärrundervisning i samiska har ökat 2022–2024.

Se även information under motsvarande artikel för finska samt artikel 7.1.f för samiska.

8.1.civ Tillhandahålla undervisning i de högre årskurserna eller en väsentlig del av undervisningen i de högre årskurserna på samiska, åtminstone för de elever som så begär och vars antal bedöms vara tillräckligt

Se information under artikel 8.1.biv för samiska. Se information under motsvarande artikel och artikel 8.1.biv för finska.

8.1.div Tillhandahålla teknisk utbildning och yrkesutbildning eller en väsentlig del av den tekniska utbildningen och yrkesutbildningen på samiska, åtminstone för de elever som så begär och vars antal bedöms vara tillräckligt

Inga förändringar har skett sedan Sveriges åttonde rapportering.

8.1.eiii Uppmuntra och/eller tillåta tillhandahållande av universitetsutbildning eller andra former av högre utbildning på samiska eller av resurser för studier av samiska som studieämne vid universitet eller högre utbildningsanstalter

Kurser i samiska erbjuds vid Umeå universitet med start vartannat år. Alla kurser ges på halvfart och de är helt eller till stor del nätbaserade. Under våren 2025 gavs kvalifikationskurserna om 15 högskolepoäng i lule-, nord- och sydsamiska som grundar sig på nybörjarkurserna om 15 högskolepoäng som gavs under hösten 2024. Under våren 2025 gavs även examensarbetskurser i samiska språk för magister- och masternivå. Hösten 2025 påbörjades kurser om 30 högskolepoäng på grundnivå i intervallet 1–30 högskolepoäng i både språk (lule- och sydsamiska) och kulturstudier samt en C-kurs i samisk språkvetenskap.

Förutsättningarna för att rekrytera lärare är fortsatt bekymmersamma. Satsningar i Norge har lett till ökad konkurrens om disputerade lärare.

Mittuniversitetet bedriver idag utbildning i sydsamiska och kurser har utvecklats inom bland annat pedagogik, historia och omvårdnad. Kurser i ökad kulturkompetens kring samiska frågor erbjuds också för till exempel sjuksköterskor. Till detta ska läggas en pågående förstudie kring uppbyggnad av sydsamiskt språkcentrum i samarbete med Östersunds kommun.

8.1.fiii Främja och/eller uppmuntra att samiska erbjuds som ämne inom vuxen- och vidareutbildningen

Se information under artikel 7.1.g för finska.

8.1.g Säkerställa att undervisningen i historia och kultur hänför sig till samiska

Se information under motsvarande artikel för finska.

8.1.h Tillhandahålla grundutbildning och fortbildning av lärare som undervisar i (på) samiska

Se information under artikel 7.1.h och 8.1.eiii för samiska.

8.1.i Inrätta ett övervakningsorgan för att följa uppnådda framsteg i fråga om undervisningen i samiska och för att periodiskt avge offentliga rapporter om sina resultat

Rekommendation från ministerkommittén: Att erbjuda förskoleundervisning eller en betydande del av förskoleundervisningen på samiska i alla berörda kommuner.

Rekommendation för omedelbar åtgärd från expertkommittén: Stöd Sameskolstyrelsen i dess övervakande funktion så att undervisningen i samiska kan utvecklas ytterligare.

För information om Statens skolinspektion, se motsvarande artikel för finska.

Sameskolstyrelsen är huvudman för sameskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Sameskolstyrelsen får efter överenskommelse med en kommun erbjuda förskola där verksamheten helt eller delvis genomförs på samiska. Sameskolstyrelsen utvecklar sin verksamhet i enlighet med skollagen och andra gällande författningar. Sameskolstyrelsen ska också enligt förordningen (2011:131) med instruktion för Sameskolstyrelsen arbeta för att utöka och utveckla den integrerade samiska undervisningen som bedrivs i olika kommuner i Sverige. Skolinspektionen ansvarar för regelbunden tillsyn avseende rätten till modersmålsundervisning och uppföljning av tillsyn när det gäller Sameskolstyrelsens skolor.

8.2 Tillåta, uppmuntra eller tillhandahålla undervisning på eller i samiska på alla vederbörliga utbildningsnivåer även i andra områden än de där samiska av hävd används

Se även information under motsvarande artikel för finska samt artikel 7.1.h och 8.1.eiii för samiska.

ARTIKEL 9 – Rättsväsendet

Se information under motsvarande artikel för finska.

ARTIKEL 10 – Förvaltningsmyndigheter och samhällsservice

Se information under motsvarande artikel för finska.

ARTIKEL 11 – Massmedia

Se information under motsvarande artikel för finska.

Enligt public service-företagens redovisningar sände och tillhandahöll SR, SVT och UR tillsammans under 2025 totalt ca 1 648 timmar på samiska, varav ca 850 timmar var förstasändningar. SVT sände under året totalt 163 timmar på samiska, varav 98 timmar var förstasändningar, SR sände totalt 1 463 timmar på samiska varav 741 timmar var förstasändningar, och UR sände totalt 22,35 timmar på samiska varav 10,80 timmar var förstasändningar. SVT:s julkalender 2024 utspelade sig i Sápmi, och gav hela Sverige inblick i samisk kultur.

Det finns ingen svensk dagstidning på samiska, däremot finns tidskrifter på samiska. Se information under motsvarande artikel för finska.

Statens kulturråd fördelar stöd för produktion och spridning av kulturtidskrifter på de nationella minoritetsspråken eller som riktar sig till nationella minoriteter, bland annat till tidskrifter på samiska.

ARTIKEL 12 – Kulturell verksamhet och kulturella inrättningar

Ett tema på Bokmässan i Göteborg 2024 var Sápmi och samisk litteratur. Statens kulturråd samverkade med det samiska litteraturcentret Tjállegoahte och arrangerade ett välbesökt seminarium på temat Samisk litteratur för barn och unga, men varför inte på samiska? I samband med bokmässan genomfördes även samtal med samiska författarföreningar och Statens kulturråds systemmyndighet i Norge, Kulturdirektoratet, kring förutsättningarna för samisk litteratur och vilka möjligheter samiska författare har att verka i de olika länderna. Samiskt språkcentrum har i samarbete med Stiftelsen Gaaltje, som projektägare, och Region Jämtland Härjedalen anordnat skrivartävlingen Luste tjealedh med syftet att stimulera skrivandet, främja intresset för och läsandet av sydsamisk litteratur. Alla inlämnade bidrag ingick i en antologi med syfte att öka utgivning av böcker på samiska.

Statens kulturråd utser inom ramen för sitt ansvarsområde en nationell läsambassadör. Läsambassadören har i sin tur utsett tre lokala unga läsråd, däribland ett i Jokkmokk som bland annat kommer att samarbeta med Samiskt språkcentrum och Samernas bibliotek.

Polarbibblo drivs av Regionbibliotek Norrbotten i samarbete med folkbiblioteken i Norrbotten. Polarbibblo.se välkomnar barn och unga att skriva sagor, berättelser, poesi samt boktips på bland annat samiska, som sedan redigeras och publiceras på webbplatsen.

I budgetpropositionen för 2024 beslutade regeringen att tillföra medel för att stärka verksamheten vid Giron Sámi Teáhter med 2 miljoner kronor årligen för 2024–2026. Förstärkningen bedöms ge teatern bättre möjligheter att utveckla och bedriva sin rikstäckande verksamhet, stärka förutsättningarna för samisk konstnärlig utveckling och bidra till en ökad kunskap om samiskt liv, språk och kultur.

Se även information under motsvarande artikel för finska.

ARTIKEL 13 – Ekonomiska och sociala förhållanden

I denna del hänvisas till motsvarande artikel för finska.

ARTIKEL 14 – Utbyte över gränserna

Se information under artikel 7.1.d för finska och artikel 7.1.i för samiska.

5. Jiddisch

Åtgärder under detta avsnitt redovisas huvudsakligen under motsvarande artikel för finska. Nedan redovisas endast information som är specifik för jiddisch.

ARTIKEL 7 – Mål och principer

7.1.a Erkänna jiddisch som uttryck för kulturell rikedom

Se information under motsvarande artikel för finska.

7.1.b Trygga att gällande eller ny administrativ indelning inte utgör hinder mot främjande av jiddisch

Se motsvarande artikel i Sveriges åttonde rapportering.

7.1.c Vidta beslutsamma åtgärder för att främja jiddisch

Ytterligare rekommendation från expertkommittén: Lämna information om de åtgärder som vidtas för att skapa och genomföra handlingsplanen för att främja språket jiddisch.

I maj 2025 beslutade regeringen om en nationell strategi för att stärka judiskt liv och motverka antisemitism. Strategin skapar en struktur för det nationella arbetet under perioden 2025–2034. Målsättningen är att lägga grunden för ett mer målinriktat och samordnat arbete och för att skapa bättre förutsättningar för judiskt liv i Sverige. Genomförandet av strategin ska ske i nära dialog och samverkan med den judiska minoriteten. Jiddisch och andra judiska språk har relevans för alla de områden som strategin fokuserar på. I november 2025 tillsatte regeringen en nationell samordnare för strategin. Syftet med uppdraget är att strategin ska få genomslag och leda till varaktiga förändringar i samhället. Den nationella samordnaren ska även följa upp strategins genomförande och måluppfyllelse.

Statens kulturråd har 2025 och 2026 i uppdrag att fördela 2 miljoner i kronor i bidrag till aktörer som arbetar med att synliggöra judisk kultur och judiska språk.

Se även information under motsvarande artikel för finska.

7.1.d Underlätta och/eller uppmuntra användning av jiddisch i tal och skrift i det offentliga (utbildning, rättsväsende, förvaltningsmyndigheter och samhällsservice, massmedia, kulturverksamhet och kulturella inrättningar, ekonomiska och sociala förhållanden, utbyte över gränserna) och privata livet

Isof hade under 2025 i uppdrag att med stöd av myndighetens språk- och kulturarvsverksamhet bidra till att uppmärksamma 250-årsjubileet av judiskt liv i Sverige. Under 2025 tilldelades även myndigheten ett tillskott om 1 100 000 kronor för revitaliseringsinsatser för jiddisch.

Se även information under motsvarande artikel för finska.

7.1.e Upprätthålla och utveckla förbindelser inom de områden som omfattas av denna stadga mellan grupper som använder jiddisch. Upprätta kulturella förbindelser med grupper som använder andra språk

Inga förändringar har skett sedan Sveriges åttonde rapportering.

7.1.f Tillhandahålla former och medel för undervisning i och studier av jiddisch på alla vederbörliga nivåer

Rekommendation från ministerkommittén: Att se till att modersmålsundervisningen uppfyller kraven enligt stadgan och erbjuder en adekvat språkundervisning som gör att eleverna kan uppnå fullt utvecklad kompetens i de berörda språken.

Rekommendation för omedelbar åtgärd från expertkommittén: Öka antalet timmar som ägnas åt undervisning i och på jiddisch i grundskolan och gymnasieskolan.

Se information under motsvarande artikel för finska.

För den judiska minoriteten får en huvudman för en skolenhet med grundskola, efter tillstånd från Statens skolverk, anordna särskild utbildning med judiska studier i årskurserna 7–9 enligt förordningen (2011:398) om särskild utbildning med judiska studier i grundskolan. Den särskilda utbildningen syftar till att öka möjligheterna för elever i grundskolan som tillhör den nationella minoriteten judar att fördjupa sina kunskaper om sin minoritets kultur, historia, traditioner och religion.

I Sverige finns en högstadieskola som anordnar den särskilda utbildningen med judiska studier. För att fler skolor ska ges möjlighet att anordna utbildningen har ett stimulansbidrag införts från och med april 2026. Stimulansbidraget ska kompensera huvudmän för de specifika merkostnader som de har i samband med att de anordnar judiska studier i årskurs 7–9 enligt nämnda förordning.

7.1.g Tillhandahålla möjligheter för dem som inte talar jiddisch (även vuxna) att lära sig språket

Regeringen beslutade i september 2025 att ge 2 miljoner kronor till Folkbildningsrådet för att öka kunskaperna om judiskt liv och judiska språk, som ska fördelas mellan folkhögskolor och studieförbund till verksamhet som stärker kunskaperna om judiskt liv och judiska språk, exempelvis jiddisch. Regeringen avser även avsätta 1 miljon kronor under 2027 för satsningen, under förutsättning att riksdagen anvisar medel för det aktuella anslaget.

Se även information under motsvarande artikel för finska.

7.1.h Främja studier och forskning om jiddisch vid universitet eller motsvarande läroanstalter

Rekommendation från ministerkommittén: Att bygga ut lärarutbildningssystemet i överensstämmelse med behoven hos dem som talar de berörda minoritetsspråken och situationen för vart och ett av dessa språk.

Rekommendation för omedelbar åtgärd från expertkommittén: Vidta ytterligare åtgärder för att i samarbete med de jiddischtalande utveckla en strukturerad politik för lärarutbildning på alla utbildningsnivåer.

Lunds universitet är det enda universitet i Skandinavien som erbjuder undervisning och bedriver

forskning i jiddisch. Universitetet erbjuder bland annat kurser om film och världslitteratur på jiddisch, jiddischkultur under och efter Förintelsen, samt skapandet av en modern judisk kultur.

Lunds universitet tilldelades särskilda medel under 2021 för att påbörja arbetet med en lärarutbildning i jiddisch. Den första gruppen studenter antogs hösten 2022 och under samma år mottog ämnet också särskilda medel från regeringen för att stärka och utveckla arbetet med revitalisering och bevarandet av jiddisch som minoritetsspråk. Dessa särskilda medel har möjliggjort en breddning av basbemanningen i form av nyrekryterade lärare som under 2023 kunnat inleda arbete med att skapa en långsiktig stabilitet i ämnet.

Regeringen beslutade den 13 november 2025 att ge Lunds universitet i uppdrag att stärka arbetet med att främja och bevara det nationella minoritetsspråket jiddisch. För uppdraget avsattes 500 000 kronor 2025 och 1 miljon kronor 2026. Ytterligare 1 miljon kronor beräknas avsättas 2027, under förutsättning att riksdagen anvisar medel för det aktuella anslaget. När uppdraget utförs ska universitetet ha dialog med språkbärare och representanter för den judiska minoriteten.

Den som har jiddisch som modersmål och en lärarexamen (i något skolämne) och vill utöka sin lärarbehörighet att även gälla jiddisch som modersmål, behöver 30 högskolepoäng i modersmålspråket. Institutionen Språk- och litteraturcentrum vid Lunds universitet erbjuder två kurser om 15 högskolepoäng vardera med särskilt fokus på modersmålsundervisning. Därutöver erbjuds fortsättningskurser som kompetensutveckling för den som arbetar eller vill arbeta som modersmålslärare och studiehandledare i jiddisch.

I arbetet med fortsatt utveckling av ämnet jiddisch är Språk- och litteraturcentrum vid Lunds universitet i regelbunden kontakt med Statens skolverk, Sveriges Jiddischförbund samt Isosf som alla identifierats som viktiga samarbets- och samtalspartners. Därutöver förs samtal med lärarutbildningar i andra minoritetsspråk i Sverige och med lärarutbildare i jiddisch utanför Sveriges gränser.

Se även information under motsvarande artikel för finska.

7.1.i Främja transnationellt utbyte för jiddisch i lämpliga former inom de områden som omfattas av denna stadga

Se information under artikel 7.1.d för finska och 7.1.h för jiddisch.

7.2 Avskaffa alla ooberättigade åtskillnader, undantag, restriktioner eller preferenser som gäller användning av jiddisch

Rekommendation från ministerkommittén: Att inkludera språk som diskrimineringsgrund i svensk lagstiftning.

Rekommendation för omedelbar åtgärd från expertkommittén: Utöka grunderna i diskrimineringslagen så att de uttryckligen omfattar diskriminering på grund av språk.

Se information under motsvarande artikel för finska.

7.3 Främja ömsesidig förståelse mellan alla språkliga grupper i landet. Främja att respekt, förståelse och tolerans med avseende på jiddisch inkluderas bland målen för undervisning och utbildning. Uppmuntra massmedia att inkludera respekt, förståelse och tolerans med avseende på jiddisch bland sina mål

Se information om handlingsplanen mot rasism och hatbrott under motsvarande artikel för romani chib. Se information om regeringens strategi för att stärka judiskt liv under artikel 7.1.c för jiddisch. Se information om undervisning under artikel 7.1.h för jiddisch och artikel 7.1.f och 7.1.h för finska.

I besluten om public service-uppdrag för perioden 2026–2033 finns villkor om att det samlade programutbudet på jiddisch ska öka under uppdragsperioden jämfört med 2025 års nivåer. Detta eftersom det samlade utbudet är litet i förhållande till övriga nationella minoritetsspråk.

Enligt public service-företagens redovisningar sände och tillhandahöll SR, SVT och UR tillsammans under 2025 totalt ca 36 timmar på jiddisch, varav ca 21 timmar var förstasändningar. SVT sände under året totalt 14 timmar på jiddisch, varav 7 timmar var förstasändningar, SR sände totalt 14 timmar på jiddisch varav 10 timmar var förstasändningar, och UR sände totalt 8,09 timmar på jiddisch varav 4,16 timmar var förstasändningar.

Även om den totala sändningstiden på jiddisch är betydligt lägre än för de andra nationella minoritetsspråken skedde det under förra tillståndperioden 2020–2025 en ökning jämfört med 2019 sett till både det samlade programutbudet och förstasändningar på språket.

Se ytterligare information om media under artikel 11 för finska.

7.4 Ta hänsyn till de behov och önskemål som uttrycks av de grupper som använder jiddisch. Inrätta ett organ för att ge råd till myndigheterna i alla frågor som rör jiddisch

Se information under motsvarande artikel för finska.